

Z ŻYCIA Politechniki Śląskiej

2000

lipiec-wrzesień

III KONGRES TECHNOLOGII CHEMICZNEJ

FESTIWAL NAUKI - ŚLĄSK '2000

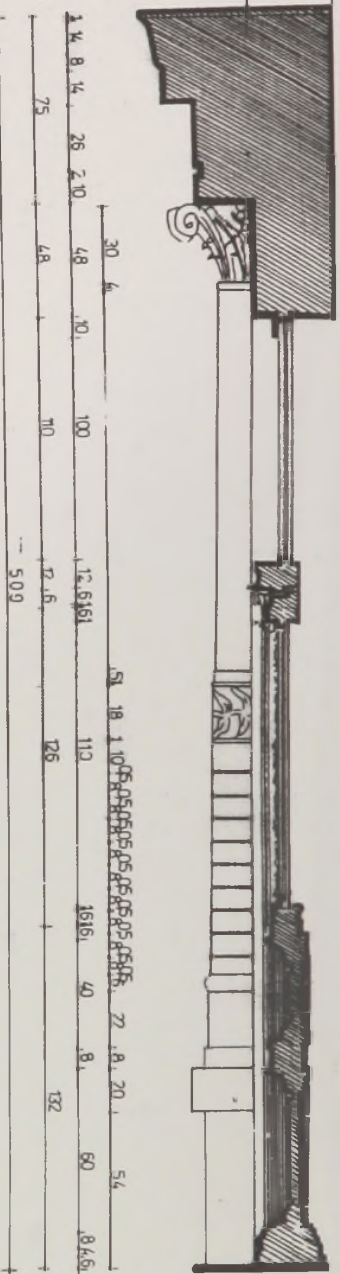
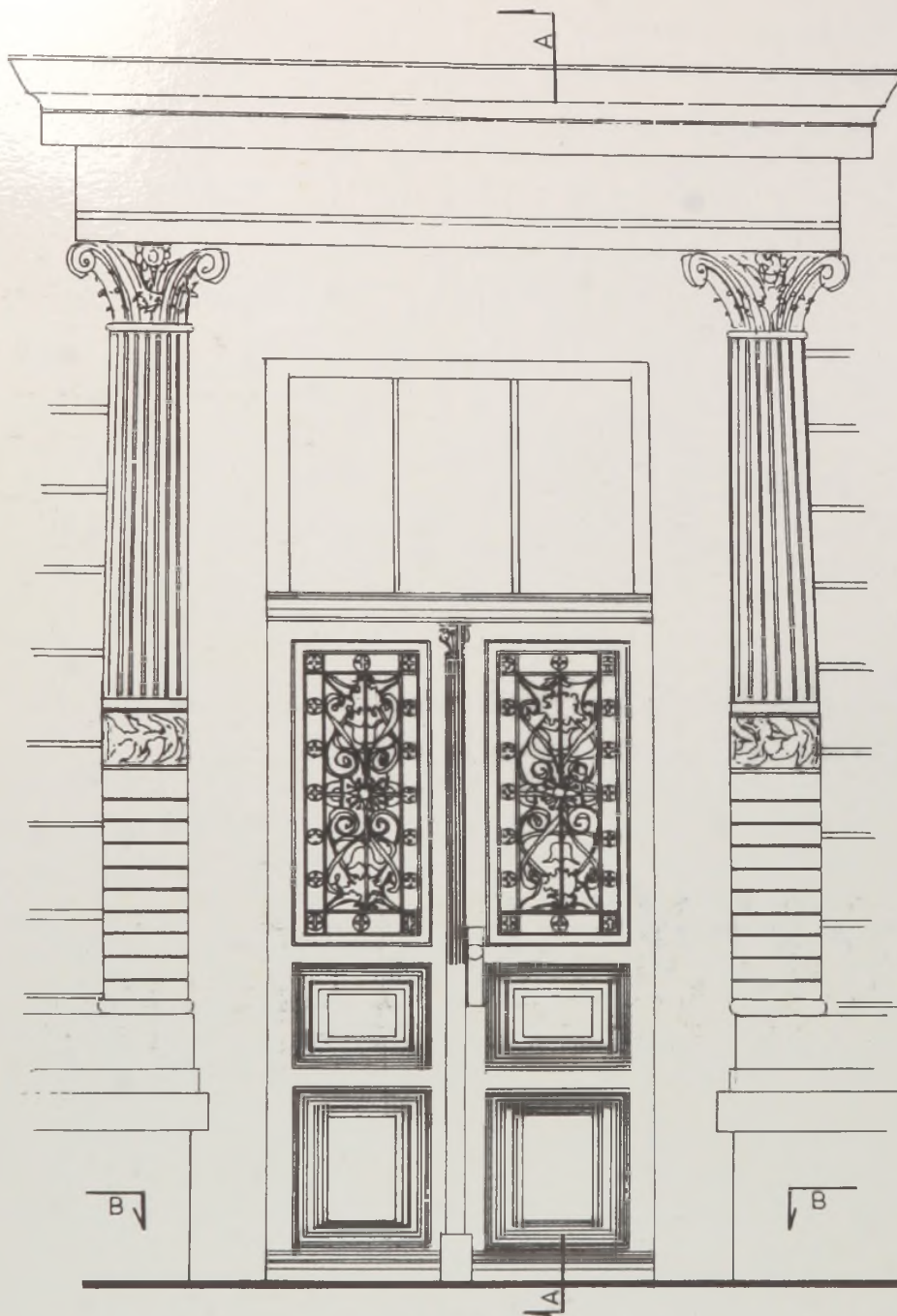
ZJAZD WYCHOWANKÓW WYDZIAŁU ELEKTRYCZNEGO

55-LECIE AKADEMICKIEGO CHÓRU

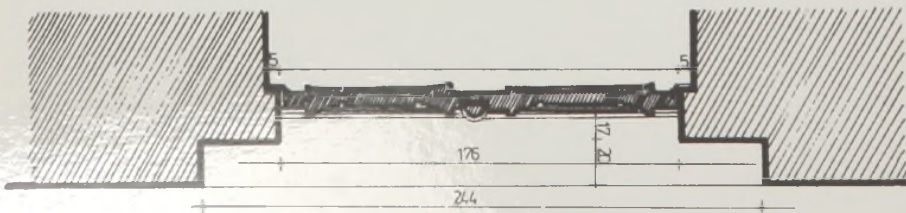
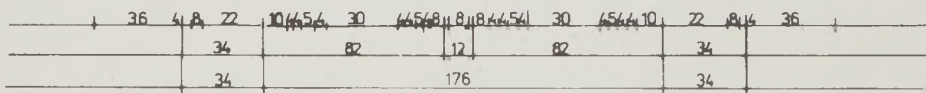
POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

nr 10 (99)

Rok akademicki
1999/2000

PRZEKRÓJ A-A 1:20

PRZEKRÓJ B-B 1:20

DETAL 1:10

PRACA STUDENCKA

BRAMA WEJŚCIOWA - GLIWICE, UL. GÓRNYCH WAŁÓW 15
 WYK. J. BARTOSIEWICZ, A. NOWAK

P.4492/99/00

W NUMERZE

● Relacja z posiedzeń Senatu	3
● Kronika Rektorska	12
● Uchwały Prezydium KRASP	14
● Podziękowania: - od Wicepremiera J.Steinhoffa - od Ministerstwa Transportu i Gospodarki Morskiej	15
● Stopnie naukowe i stanowiska	16
● Dydaktyka: zakończenie studiów podyplomowych "Higiena i Bezpieczeństwo Pracy"	17
● Zarządzenia JM Rektora i współpraca z zagranicą	18
● Festiwal Nauki - Śląsk'2000	19
● V Konferencja Dziekanów Wydziałów Inżynierii Środowiska Polskich Politechnik	20
● Konferencje i seminaria naukowe	20
● XIII Zjazd Wychowanków Wydziału Elektrycznego	24
● Spotkanie z Prezydentem Zabrze	26
● Z prac KBN	26
● Z prasy : o problemach nauki w Polsce	33
● 55-lecie Akademickiego Chóru Politechniki Śląskiej	34
● Spotkanie po latach	36
● Informacje różne i sport	36
● Kronika żałobna	37
● Wspomnienia	39

SENAT

■ **XI zwyczajne posiedzenie Senatu w r.ak. 1999/2000** odbyło się 10 lipca br. W porządku obrad: zaopiniowanie wniosków dotyczących nadania tytułu: doktora honoris causa Pol. Warszawskiej prof. Janowi Kmicie, doktora honoris causa Pol. Krakowskiej prof. Johnowi Tinsley Odenowi, doktora honoris causa Pol. Wrocławskiej prof. Henrykowi Hawrylakowi, zaopiniowanie wniosków w sprawie wyrażenia zgody na mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dra hab. inż. Stanisława Cierpisa, prof. dra hab.inż. Zbigniewa Czecha i prof. dra hab.inż. Jana Kaźmierczaka, zaopiniowanie wniosków w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony doc. dra hab. inż. Stanisława Serkowskiego i dra hab.inż. Jana Zawadiaka, zaopiniowanie wniosku w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab. inż. Mirosława Gibasa, zatwierdzenie zweryfikowanego przez biegłego rewidenta sprawozdania finansowego za rok 1999, wyrażenie zgody na powołanie Redaktora Naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej, informacja o przebiegu naboru na I rok studiów w r.ak. 2000/2001 oraz sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 39 członków Senatu i 11 zaproszonych gości.

■ **Prof. dr hab. inż. Józef GŁOMB, recenzent wniosku Senatu Politechniki Wrocławskiej o nadanie tytułu doktora honoris causa profesorowi Janowi KMICIE, przedstawił swoją opinię o dorobku kandydata.**

Prof. J. Kmita, działając w dziedzinie mostownictwa jest twórcą wielu dużych, nowoczesnych konstrukcji, autorem ponad 100 publikacji naukowych, patentów i książek. Stworzył mocny, spójny zespół naukowy, który obecnie stanowi główny ośrodek mostownictwa w naszym kraju. Na szczególne podkreślenie zasługują Jego osiągnięcia naukowe w zakresie teorii i technologii konstrukcji sprężonych, metod oceny stanu technicznego oraz sposobów określania wytrzymałości eksploatacyjnej mostów. Jest członkiem Komitetu Inżynierii Lądowej i Wodnej PAN, był m.in. przewodniczącym Konferencji Rektorów Wyższych Uczelni Technicznych. Od 1999 r. jest członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.

lipiec - wrzesień '2000

W zakończeniu swojej opinii prof. J. Głomb stwierdził, że *"prof. J. Kmita w pełni zasługuje na godność doktora honoris causa Politechniki Wrocławskiej"*.

W tajnym głosowaniu Senat zaopiniował pozytywnie wnioski jednogłośnie.

■ **Prof. dr hab.inż. Tadeusz BURCZYŃSKI** przedstawił opinię dotyczącą wniosku Senatu Politechniki Krakowskiej o nadanie tytułu doktora honoris causa tej uczelni profesorowi **Johnowi Tinsley ODENOWI**.

Prof. J.T. Oden jest wybitnym uczonym, o międzynarodowej pozycji, zajmującym się rozwojem metod komputerowych w nauce i technice, ze szczególnym uwzględnieniem zastosowań w inżynierii lądowej i mechanicznej. Jest profesorem w zakresie inżynierii kosmicznej, mechaniki technicznej i matematyki w University of Texas at Austin oraz dyrektorem Texas Institute of Computational and Applied Mathematics. Na Jego dorobek naukowy składa się ponad 500 publikacji oraz autorstwo i edycja ponad 40 książek i monografii. O randze i pozycji naukowej prof. J.T. Odena świadczy członkostwo w wielu prestiżowych organizacjach, instytucjach i stowarzyszeniach. Jest m.in. członkiem American Academy of Mechanics i National Academy of Engineering i redaktorem naczelnym bardzo prestiżowego czasopisma naukowego "Computer Methods in Applied Mechanics and Engineering". Jest członkiem redakcji 20 światowych czasopism naukowych z zakresu metod komputerowych. Ma duże zasługi w rozwoju współpracy naukowej między USA i Polską, zwłaszcza między University of Texas at Austin i Politechniką Krakowską.

Według opinii prof. J. Burczyńskiego, *"prof. J.T. Oden jest znakomitym kandydatem do przyznania Mu zaszczytnego tytułu doktora honoris causa Politechniki Krakowskiej"*.

W tajnym głosowaniu Senat zaopiniował wnioski pozytywnie, jednogłośnie.

■ **Prof. dr hab.inż. Maciej ZARZYCKI** przedstawił opinię do wniosku Senatu Poli-

techniki Wrocławskiej w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa tej uczelni profesorowi **Henrykowi HAWRYŁAKOWI**.

Prof. H. Hawrylak jest twórcą szkoły naukowej w dziedzinie procesów pozyskiwania, przemieszczania i składowania materiałów sypkich, konstrukcji i eksploatacji maszyn oraz systemów maszynowych pracujących w górnictwie odkrywkowym i skalnym. Pracuje na Politechnice Wrocławskiej od 1948 r. Jest autorem lub współautorem ponad 120 publikacji, w tym 8 monografii, książek i poradników. Pod Jego kierunkiem zakończonych zostało 16 przewodów doktorskich, był opiekunem 4 przewodów habilitacyjnych. Od 1991 r. jest członkiem Centralnej Komisji ds. Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych. Od 1973 r. jest członkiem Komitetu Budowy Maszyn PAN, a od 1987 r. członkiem Komisji Budownictwa i Nauk Górniczych Oddziału PAN we Wrocławiu. Przewodniczył Radom Naukowym w różnych instytutach branżowych.

Swoją opinię prof. M. Zarzycki zakończył następująco: *"Nadanie tego zaszczytnego tytułu jest w pełni uzasadnionym uznaniem dla wieloletniej działalności, wyników pracy i obszernego dorobku Profesora"*.

Wniosek poparł Dziekan Wydziału Górnicztwa i Geologii, prof. M. DOLIPSKI.

Senat zaopiniował wnioski pozytywnie, jednogłośnie.

■ Następnie rozpatrzono 3 wnioski w sprawie wyrażenia zgody na mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego:

- **prof. dra hab.inż. Stanisława CIERPISZA** w Katedrze Elektryfikacji i Automatyzyacji Górnicztwa,
- **prof. dra hab.inż. Zbigniewa CZECHA** w Instytucie Informatyki,
- **prof. dra hab.inż. Jana KAŻMIERCZAKA** w Katedrze Podstaw Systemów Technicznych.

Wnioski zreferowali Dziekani: prof. M. DOLIPSKI, prof. St. KOZIELSKI, prof. J. BENDKOWSKI.

Prof. dr hab.inż. St. Cierpisz (60 l.) stopień naukowy doktora nauk technicznych uzyskał w roku 1968 uchwałą Rady Wydziału Automatyki, a stopień naukowy doktora habilitowanego nauk technicznych uzyskał w roku 1979 uchwałą Rady Wydziału Górniczego Politechniki Śląskiej. Tytuł naukowy uzyskał w roku 1989. Od 1996 r. jest kierownikiem Katedry Elektryfikacji i Automatyzyacji Górnicztwa na Wydziale Górnicztwa i Geologii.

Do Jego głównych zainteresowań naukowych należą:

- zagadnienia automatyzacji procesów przeróbki węgla, a mianowicie regulacja gęstości cieczy ciężkiej, sterowanie obiegiem wodno-mułowym, automatyczna kontrola jakości węgla,

- analiza i synteza komputerowych systemów sterowania w zakładach przeróbki węgla,
- modele symulacyjne w zastosowaniu do optymalizacji układów technologicznych i projektowania systemów sterowania dla potrzeb górnictwa podziemnego,
- zasilanie systemów sterowania i systemów dyspozytorskich.

W roku 1998 opracował i uruchomił komputerowy system z łącznością modemową on-line z systemami kopalnianymi do demonstracji w czasie wykładów pracy systemów dyspozytorskich w czasie rzeczywistym.

Jego wymierny dorobek naukowy obejmuje 181 (96) pozycji - liczby w nawiasach oznaczają dorobek po ostatniej nominacji. Na ten dorobek składają się: książki i monografie 7 (0), artykuły publikowane w materiałach konferencji międzynarodowych 48 (18), referaty publikowane w materiałach konferencji krajowych 54 (38), nadane patenty 21 (0). Opracował 19 (5) recenzji prac doktorskich oraz 11 (9) recenzji prac habilitacyjnych i wniosków o tytuł profesora. Był promotorem 5 (2) zakończonych przewodów doktorskich. Wygłaszał wykłady na uniwersytetach w Chinach, Australii, RPA i Hiszpanii. Na Uniwersytecie w Oviedo czyni to w ramach programu *Socrates/Erasmus*.

Prof. dr hab.inż. Zb. Czech (52 l.) studia wyższe ukończył w 1970 r. na Wydziale Automatyki Politechniki Śląskiej, uzyskując dyplom mgra inż. automatyka. Całą swoją karierę naukową i zawodową związał z Wydziałem Automatyki, Elektroniki i Informatyki, uzyskując tam kolejno stopnie doktora nauk technicznych i doktora habilitowanego; przechodząc kolejno stanowiska od asystenta do profesora nadzwyczajnego (od r.1991). Tytuł profesora otrzymał w 1996 r.

W pierwszym okresie Jego działalność badawcza była związana z tworzeniem narzędzi programowych dla minikomputerów, takich jak asemblery, kompilatory, systemy operacyjne. Uczestniczył bądź kierował pracami zespołów opracowujących i wdrażających systemy oprogramowania w przemyśle, np. system sterowania analizatorem rentgenowskim w hucie "Bobrek", system planowania produkcji w zakładzie FSM-02 w Tychach. Na początku lat 80. skoncentrował badania na dziedzinie optymalizacji programów komputerowych. Podsumowaniem tych prac była rozprawa habilitacyjna (1984 r.).

W roku akademickim 1983/84 przebywał na stażu w Uniwersytecie York (Wielka Brytania), od stycznia 1988 r. do maja 1989 r. przebywał na kontrakcie jako "visiting professor" w Uniwersytecie California, Santa Barbara (USA) oraz w Uniwersytecie Indiana-Purdue, Indianapolis. W trakcie pobytu w USA zaczął pracować nad zagadnieniami obliczeń równoległych. Ta tematyka obok projektowania i analizy algorytmów to główne dziedziny Jego obecnych zainteresowań.

Aktualna Jego działalność naukowa koncentruje się na problemie modelowania pamięci wspólnej w komputerach równoległych z pamięcią rozproszoną, badaniu algorytmów generowania minimalnych, doskonałych funkcji mieszających, algorytmach heurystycznych (sekwencyjnych i równoległych) oraz programowaniu genetycznym. Po uzyskaniu tytułu profesora był autorem lub współautorem jednej monografii (wyróżnionej nagrodą MEN), jednego skryptu, dziewięciu prac w poważnych czasopismach o zasięgu międzynarodowym lub materiałach konferencji międzynarodowych.

Na cały Jego dorobek naukowy składają się: ponad 50 publikacji w czasopismach międzynarodowych i krajowych, materiałach konferencyjnych (2 prace oczekują na publikację), współautorstwo monografii (za którą został uhonorowany nagrodą Ministra Edukacji Narodowej) oraz 6 skryptów uczelnianych (wznawianych), promotorstwo dwóch pozytywnie zakończonych przewodach doktorskich oraz 6 otwartych, recenzje 2 wniosków profesorskich, jednej rozprawy habilitacyjnej oraz jednej doktorskiej, kierowanie wieloma projektami badawczymi, członkostwo w wielu komitetach programowych konferencji międzynarodowych, rozległa współpraca naukowa oraz pomoc w nawiązywaniu kontaktów z naukowymi ośrodkami zagranicznymi. Jest członkiem Association for Computational Linguistics, Głównego Komitetu Olimpiady Informatycznej oraz Sekcji Inżynierii Oprogramowania Komitetu Informatyki PAN. Pełnił funkcję zastępcy dyrektora Instytutu Informatyki (1987-88) i kierownika Zakładu Oprogramowania w tym Instytucie (1993-97). Przez kilka lat był członkiem Rady Bibliotecznej oraz przewodniczącym zespołów działających w ramach Konsorcjum Uczelni Akademickich i Instytucji Górnośląska.

Prof. dr hab.inż. J. Kaźmierczak (50 l.) jest absolwentem Wydziału Mechanicznego-Energetycznego Politechniki Śląskiej. W Uczelni pracuje od 1974 r. Stopień doktora nauk uzyskał w 1981 r. na Wydziale Mechanicznym-Energetycznym. W 1989 r. Rada Wydziału Mechanicznego nadała mu stopień doktora habilitowanego nauk technicznych. Tytuł pro-

fesora nauk technicznych uzyskał w 1997 r. Od 1995 r. pełni funkcję prodziekana ds. nauki i organizacji na Wydziale Organizacji i Zarządzania, jest kierownikiem Katedry Podstaw Systemów Technicznych na tym Wydziale. Jego zainteresowania naukowe skoncentrowane są na problematyce zarządzania zadaniami inżynierskimi ("Engineering Management"). W ramach tej problematyki opublikował łącznie ponad 100 opracowań naukowych, w tym 31 w okresie pomiędzy mianowaniem na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej i uzyskaniem tytułu naukowego profesora, 20 po uzyskaniu tytułu naukowego profesora oraz 20 po uzyskaniu tytułu naukowego.

Odbył staże naukowe w następujących zagranicznych ośrodkach: British Council na Uniwersytecie Southampton, Wielka Brytania (1983 r.), University of Patras, Grecja - w ramach międzynarodowej umowy o współpracy naukowej i kulturalnej między Polską i Grecją (1994 r.), Ecole Centrale w Lyonie, Francja - w ramach programu TEMPUS (1996 r.), Uniwersytet Techniczny w Walencji, Hiszpania - w ramach programu TEMPUS (1996 r.), Fachhochschule Bielefeld, Niemcy - w ramach programu TEMPUS (1997 r.) oraz Saint-Etienne, Francja - w ramach programu TEMPRA (1997 r., 1999 r.).

Był przedstawicielem rządu RP (1993-97) w Radzie Fundacji pod nazwą "Polska Agencja Rozwoju Regionalnego" w Warszawie (wiceprzewodniczący). Jest członkiem Zespołu Doradców Wojewody Śląskiego.

Do Jego szczególnych osiągnięć organizacyjnych należą: utworzenie na Wydziale Organizacji i Zarządzania podstaw nowoczesnej bazy laboratoryjnej, zainicjowanie szerokiej współpracy Wydziału z Polską Akademią Nauk, podjęcie prac nad przygotowaniem wniosku o przyznanie Wydziałowi uprawnień do nadawania stopnia naukowego doktora w dyscyplinie "Nauki o Zarządzaniu", utworzenie "sieci" partnerów zagranicznych Wydziału obejmującej uczelnie oraz instytucje naukowe we Francji, Wielkiej Brytanii, Niemczech, Grecji, Czechach, Litwie oraz na Ukrainie.

Jest promotorem 2 zakończonych przewodów doktorskich i 5 otwartych przewodów doktorskich. Po uzyskaniu tytułu naukowego profesora opracował 2 recenzje w przewodach habilitacyjnych, w tym jedną w przewodzie prowadzonym we Francji.

Wnioski uzyskały wcześniej pozytywną opinię Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej, o czym poinformował jej przewodniczący prof. J. CHOJCAN.

Senat wyraził pozytywną opinię większością głosów (St. Cierpisz - 38 "tak", 1 "wstrz."; Z. Czech - 34 "tak", 3 "nie", 1 "wstrz."; J. Kaźmierczak - 31 "tak", 8 "nie").

■ Rozpatrzone 2 wnioski w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony:

- doc. dra hab.inż. Stanisława SERKOWSKIEGO w Katedrze Nauki o Materiałach,
- dra hab inż. Jana ZAWADIAKA w Instytucie Chemii i Technologii Organicznej.

Wnioski przedstawili prof. Cz. SAJDAK i prof. J. SUWIŃSKI.

Doc. dr hab.inż. S. Serkowski (53 l.) ukończył studia na Wydziale Ceramicznym AGH w Krakowie w 1970 r. Doktoryzował się na tym samym Wydziale w 1975 roku. Pracował jako technolog w ZSO "Górka" w Trzebini oraz w Hucie Florian w Świętochłowicach. W lutym 1996 roku rozpoczął pracę na Wydziale Inżynierii Materiałowej i Metalurgii w Politechnice Śląskiej. W 1989 roku uzyskał tytuł doktora habilitowanego i został mianowany docentem. W 1994 roku został mianowany na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej. Jego dorobek naukowo-badawczy obejmuje 120 publikacji, w tym 53 po ostatnim mianowaniu i zawiera 56 artykułów (16 po pierwszym mianowaniu) oraz 64 referaty (37), a ponadto skrypt, monografię i tłumaczenie pozycji książkowej (wszystko po mianowaniu) oraz 17 patentów (2). Był kierownikiem trzech grantów KBN, aktualnie kieruje jednym projektem indywidualnym. W Jego dorobku po pierwszym mianowaniu należy wyróżnić również autorstwo 2 recenzji monografii, 4 recenzji prac doktorskich i 39 recenzji projektów indywidualnych i celowych KBN. Był wyróżniany wielokrotnie nagrodą Rektora Politechniki Śląskiej za działalność naukową i organizacyjną. Prowadzi indywidualną współpracę zagraniczną z ośrodkami naukowymi w Niemczech i Holandii, pełni także funkcję pełnomocnika dziekana ds. współpracy z zagranicą.

Od 1973 r. jest kierownikiem wydziałowego Studium Doktoranckiego "Inżynieria Materiałowa i Metalurgia". W latach 1993-96 pełnił funkcję prodziekana ds. dydaktycznych, a od 1996 do 1999 roku był prodziekanem ds. nauki na Wydziale Inżynierii Materiałowej, Metalurgii i Transportu. Od 1991 roku jest redaktorem działu "Hutnictwo" Zeszytów Naukowych Politechniki Śląskiej.

skiej. Od tego samego roku jest kierownikiem Zakładu Materiałów Ceramicznych w Katedrze Nauki o Materiałach. Jest opiekunem zakresu dyplomowania "Tworzywa ceramiczne" na kierunku Inżynieria Materiałowa.

Jest członkiem Zarządu Polskiego Towarzystwa Ceramicznego oraz członkiem Komisji Ceramicznej PAN i Towarzystwa Metaloznawczego. Po ostatnim mianowaniu był członkiem Sekcji T08 D KBN, w tym jej przewodniczącym. Jest promotorem jednej obronionej pracy doktorskiej i czterech otwartych przewodów doktorskich.

Dr hab.inż. J. Zawadiak (53 l.) ukończył studia wyższe na Wydziale Technologii i Inżynierii Chemicznej Politechniki Śląskiej w 1970 r. W tym samym roku podjął pracę jako asystent-stażysta w Instytucie Chemii i Technologii Organicznej Pol. Śl., gdzie pracuje do chwili obecnej kierując od 1994 r. Zakładem Przemysłowej Syntezy Organicznej. Stopień doktora nauk technicznych uzyskał z wyróżnieniem w 1975 r. a stopień doktora habilitowanego w 1994 r. W 1995 r. został powołany na stanowisko profesora Pol. Śl. W latach 1993-96 był prodziekanem, a od 1996 r. jest dziekanem Wydziału Chemicznego.

Jego zainteresowania badawcze dotyczą chemiczno-technologicznych aspektów utleniania węglowodorów w fazie ciekłej. Dorobek naukowy obejmuje jedną monografię (rozprawę habilitacyjną), 31 artykułów (16 po habilitacji); w większości w czasopiśmie o szerokiej cyrkulacji. Jest współautorem 17 udzielonych patentów i 4 zgłoszeń patentowych. Jest współautorem lub autorem 30 referatów wygłoszonych na konferencjach krajowych i zagranicznych. Był promotorem jednego zakończonego przewodu doktorskiego i opiekuje się dwiema dalszymi pracami doktorskimi. Istotnym składnikiem Jego dorobku badawczego i zarazem sukcesem technologicznym była sprzedaż technologii wytwarzania nadtlenu dikumylowego i jego osobisty udział we wdrożeniu przez firmę w Brazylii. Brał również udział w zakończonych wdrożeniach pracach modernizacyjnych technologii wytwarzania fenolu i Intercordinu. Jego zainteresowania pozanaukowe związane są z transferem technologii i zagadnieniami z zakresu bezpieczeństwa procesowego przemysłowych instalacji chemicznych. Kierował lub kieruje trzema grantami promotorskimi, jednym grantem zamawianym (MEN) - dotyczącym utylizacji odpadów. Był jednym z założycieli a także wiceprzewodniczącym "Fundacji na rzecz Politechniki Śląskiej" i "Stowarzyszenia Przyjaciół Wydziału Chemicznego", pełnomocnikiem Rektora ds. transferu technologii, wielokrotnie członkiem Senatu, przewodniczącym Rady Naukowej Instytutu Przemysłu Tworzyw i Farb, członkiem rządowego zespołu ds. polityki strukturalnej.

Pozytywną opinię w imieniu Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej odczytał prof. J. CHOJCAN. W głosowaniu Senat wyraził również pozytywną opinię w sprawie obydwu wniosków (St. Serkowski - 37 "tak", 2 "nie"; J. Zawadiak - 38 "tak", 1 "nie").

■ Dziekan J. ZAWADIAK zreferował następnie wniosek w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego

• dra hab.inż. Mirosława GIBASA w Katedrze Fizykochemii i Technologii Polimerów.

Dr hab.inż. M. Gibas (51 l.) ukończył w 1972 r. studia na Wydziale Chemicznym. W roku 1981 uzyskał stopień naukowy doktora nauk chemicznych a w 1996 r. stopień naukowy doktora habilitowanego.

Od ukończenia studiów pracuje w Katedrze Fizykochemii i Technologii Polimerów (dawniej Instytut). W zakresie pracy naukowej zajmował się początkowo badaniami podstawowymi w obszarze polimeryzacji kationowej, a od połowy lat 80-tych badaniami nad materiałami polimerynymi dla medycyny, szczególnie dla stomatologii. W ostatnich latach prowadzi we współpracy ze Śląską Akademią Medyczną prace wdrożeniowe dotyczące stomatologicznych materiałów rekonstrukcyjnych oraz badania podstawowe nad strukturą poli(dimetakrylanów). Jest autorem lub współautorem 32 artykułów naukowych (w tym 9 po habilitacji), 48 referatów i komunikatów na konferencjach naukowych krajowych i zagranicznych (w tym 12 po habilitacji) oraz 4 patentów. Wykonał 3 recenzje prac doktorskich i 7 recenzji artykułów naukowych, w tym jedną w czasopiśmie o wysokiej renomie.

W latach 1990-91 odbył roczny staż naukowy w Uniwersytecie w Liverpool (Wielka Brytania), gdzie zajmował się syntezą hydrofilnych poli(eteroimidów). Od początku swojej pracy na Uczelni prowadził laboratorium spektroskopii NMR, obecnie najważniejszej techniki badawczej w chemii - początkowo na terenie Instytutu, a od 1996 r. na terenie Wydziału. W Wydziałowym Labo-

ratorium Spektroskopii NMR pod Jego kierownictwem pracuje 9 operatorów obsługujących 4 jednostki Wydziału Chemicznego, prowadząc szereg badań na zlecenia zewnętrzne. Jest promotorem dwóch otwartych przewodów doktorskich. Był wyróżniony nagrodą Sekretarza Naukowego PAN i wielokrotnie nagrodą Rektora Politechniki Śląskiej. W latach 1996-99 pełnił na Wydziale Chemicznym funkcję prodziekana ds. studenckich. W 1999 r. został ponownie wybrany do pełnienia tej funkcji, co czyni nadal. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi (1964 r.) i Odznaką "Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej" (1998 r.).

Po przedstawieniu pozytywnej opinii Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej, Senat w wyniku głosowania również wyraził pozytywną opinię w sprawie tego wniosku, jednomyślnie.

■ **JM Rektor zapoznał Senat z opracowaną przez biegłego rewidenta p. Michała Przybyłę opinią z przeprowadzonego badania finansowego Politechniki Śląskiej za okres od 1.01.1999 r. do 31.12.1999 r.** W zakończeniu opinii stwierdza się, że "sprawozdanie finansowe jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi przepisami prawa, przedstawia rzetelnie i jasno wszystkie informacje istotne dla oceny rentowności oraz wyniku finansowego działalności gospodarczej za okres od 1.01.1999 r. do 31.12.1999 r., jak też sytuacji majątkowej i finansowej badanej jednostki na dzień 31.12.1999 r."

Po krótkiej dyskusji dotyczącej strony formalnej zatwierdzenia opinii i celowości powołania biegłego rewidenta (prof. J. BENDKOWSKI, mgr K. PRĘDA, mgr inż. W. WYDRYCHIEWICZ, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. L. LASEK), Senat jednomyślnie podjął uchwałę zatwierdzającą zweryfikowane przez biegłego rewidenta sprawozdanie finansowe za rok 1999 zamykające się sumą bilansową 188 563 977, 73 zł i wynikiem finansowym netto wynoszącym 1 216 965,87 zł.

■ **W następnym punkcie Senat wyraził zgodę na powołanie prof. Zygmunta KLESZCZEWSKIEGO na funkcję Redaktora Naczelnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej.**

Przed głosowaniem w tej sprawie JM Rektor przypomniał o dokonanej na poprzednim posiedzeniu ocenie działalności Redaktora Naczelnego za okres trzyletniej kadencji, która wypadła bardzo pozytywnie.

W głosowaniu tajnym Senat wyraził zgodę większością głosów (34 "tak", 3 "nie").

■ **Prorektor prof. W. ZIELIŃSKI omówił szczegółowo przebieg i wyniki naboru kandydatów na studia dzienne i wieczorowe w r.ak. 2000/2001.**

Według stanu na dzień 7 lipca br. na studia dzienne przyjęto łącznie 5 342 osób, pozostało 1 661 wolnych miejsc. Rekrutację zakończono na następujących kierunkach studiów:

- Architektura i Urbanistyka,

- Automatyka i Robotyka (RAu),
- Elektronika i Telekomunikacja (RAu),
- Informatyka,
- Makrokierunek Aut. i Rob., Elektron. i Telekom., Inform.,
- Budownictwo,
- Elektronika i Telekomunikacja (st. inż., RE),
- Inżynieria i Ochrona Środowiska,
- Transport,
- Zarządzanie i Inżynieria Produkcji (RM),
- Zarządzanie i Inżynieria Produkcji (Katowice, ROZ).

Na studia wieczorowe przyjęto łącznie 1 606 osób, pozostało 1 697 wolnych miejsc. Rekrutację zakończono na następujących kierunkach:

- Budownictwo (Gliwice, Rybnik),
- Zarządzanie i Marketing.

W dyskusji dotyczącej naboru na studia wypowiedzieli się: prof. B. POCHOPIEŃ, prof. L. DOBRZAŃSKI, prof. J. CHOJCAN.

■ **W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiedzieli się:**

- JM REKTOR podał plan zwyczajnych posiedzeń Senatu w r.ak. 2000/2001: 23.10.2000, 20.11.2000, 18.12.2000, 29.01.2001, 26.02.2001, 26.03.2001, 23.04.2001, 21.05.2001, 25.06.2001, 9.07.2001, 24.09.2001.

JM Rektor podał również terminy spotkań Władz Uczelni z Dziekanami.

- Prorektor prof. W. ZIELIŃSKI omówił działania Komisji Akredytacyjnych, które mają na celu kontrolę i podniesienie jakości kształcenia. Komisje takie zostały powołane na uniwersytetach, w akademiach ekonomicznych i szkołach prywatnych. Na spotkaniu Prorektorów ds. Dydaktyki Uczelni Technicznych opracowano założenia dotyczące powołania takich komisji w wyższych szkołach technicznych. Konferencja Rektorów Uczelni Technicznych (17.06.br.) wyraziła wolę powołania Komisji Akredytacyjnej Uczelni Technicznych i zobowiązała Konferencję Prorektorów ds. Kształcenia Polskich Uczelni Technicznych do przygotowania regulaminu i procedury akredytacyjnej. Przewidując potrzebę, Prodziekani naszej

Uczelni opracowali materiały, na podstawie wytycznych Rady Głównej Sz.W., dotyczące oceny procesu dydaktycznego. Materiały te zawierają: liczbę specjalistów odpowiedzialnych za nauczanie na danym kierunku studiów, prowadzenie studiów i sposób naboru, nauczanie, programy i ich realizacja, zaplecze dydaktyczne, ocena wewnętrzna, finanse, kategoria KBN. Prorektor sugerował przygotowanie przez Senat uchwały w zakresie dokonania oceny wewnętrznej przez wydziały.

- Prof. L. DOBRZAŃSKI wnioskował wcześniejsze przedyskutowanie sprawy oceny wewnętrznej na spotkaniu z Dziekanami.
- Prof. R. WILK wyraził zadowolenie z podjętych przez Władze Uczelni działań dotyczących kontroli jakości kształcenia.
- JM REKTOR poinformował, że po otrzymaniu środków finansowych z MEN, zostanie uruchomiona wypłata należności za godziny ponadwymiarowe.

Kończąc posiedzenie Rektor życzył przyjemnego wypoczynku wakacyjnego i szczęśliwego powrotu do pracy.

■ XII zwyczajne posiedzenie Senatu w r.ak. 1999/2000 odbyło się 25 września br. W porządku obrad: wyrażenie zgody w sprawie mianowania na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dra hab.inż. Jana Stachowicza,

Prof. J. Stachowicz (57 l.) *dopracował się w swoim dorobku naukowym, badaniami, publikacjami oraz działalnością dydaktyczną znaczącego miejsca i autorytetu w środowisku naukowym profesorów nauk o organizacji i zarządzaniu. Jego miejsce w obszarze tych nauk stanowi ważny czynnik dla rozwoju Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej i określa Jego kluczową pozycję dla dalszego rozwoju Wydziału. Od początku swojej kariery naukowej związany jest z Politechniką Śląską; przyjął na siebie obowiązek zorganizowania i rozwoju podstawowej dla Wydziału Organizacji i Zarządzania Katedry, tj. Katedry Podstaw Zarządzania i Marketingu.*

Tytuł naukowy profesora uzyskał w 1988 r. Głównym obszarem Jego działalności naukowej jest zarządzanie strategiczne, a w szczególności:

- społeczno-kulturowe aspekty kształtowania zachowań kadry kierowniczej w procesach przekształceń przedsiębiorstw oraz regionów,
- rozwój i zmiany modelu i zarządzania przedsiębiorstw produkcyjnych, głównie przemysłów tradycyjnych (górnictwo, metalurgia, energetyka),
- rozwój narzędzi i metod zarządzania strategicznego.

Specjalizuje się w zagadnieniach zmian organizacji i zarządzania w przemyśle tradycyjnych. W tym obszarze wyróżniają się badania nad zmianami zachowań i postaw kadry kierowniczej w okresie transformacji oraz nad kulturą organizacyjną przedsiębiorstwa. W ciągu ostatnich 12 lat (od uzyskania tytułu profesora) był autorem i współautorem 7 książek, autorem i współautorem ok. 70 artykułów i wielu referatów na konferencje krajowe i międzynarodowe oraz autorem ponad 30 pozycji o charakterze ekspertyz i opinii. Dorobek ten jest wynikiem prowadzonych przez Profesora prac badawczych. Kierował i/lub uczestniczył w wielu problemach badaw-

zasięgnięcie opinii w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony dra hab.inż. Jacka Szubera, zasięgnięcie opinii w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab.inż. Ewarysta Tkacza, wyrażenie zgody na nadanie sali wykładowej nr 1 w Katedrze Odlewnictwa Wydziału Mechanicznego Technologicznego imienia Profesora Wacława M. Sakwy, podjęcie uchwał w sprawie zmian w składzie Komisji Dyscyplinarnej i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów oraz w sprawie zmian w składzie Senackiej Komisji ds. Dydaktyki, sprawy bieżące i wolne wnioski.

W posiedzeniu uczestniczyło 39 członków Senatu i 3 zaproszonych gości. Otwierając posiedzenie, JM Rektor powitał nowowybranych przedstawicieli Samorządu Studenckiego w osobach:

Grzegorz GROELE (RG),
Liliana HADUCH (ROZ)
Paulina KRASOWSKA (RB)
Grzegorz KWIATEK (RG)
Szymon PUŚLEDZKI (RAu)
Przemysław RAJWA (RAr)
Anna ZAJĄC (RE)

■ **Wniosek Rady Wydziału Organizacji i Zarządzania w sprawie wyrażenia zgody na mianowanie na stanowisko profesora zwyczajnego prof. dra hab.inż. Jana STACHOWICZA w Katedrze Podstaw Zarządzania i Marketingu przedstawił Prodziekan dr W. PLUSKIEWICZ.**

czych dla racjonalizacji procesu restrukturyzacji przedsiębiorstw przemysłów tradycyjnych. Na podkreślenie zasługuje też fakt, że bierze bardzo aktywny udział w pracach na rzecz racjonalizacji procesu przygotowania i doskonalenia kadr kierowniczych dla restrukturyzacji przedsiębiorstw. Angażuje się w działalność przemysłu śląskiego. Opracował wiele wartościowych ekspertyz i opinii na potrzeby ministerstw, komisji sejmowych i innych instytucji centralnych oraz przedsiębiorstw. Ważnym elementem Jego działalności jest czynny udział w pracach rad naukowych i kolegiach redakcyjnych. Wiele uwagi poświęca kształceniu kadr naukowych (wypromował 5 doktorów, recenzował wiele prac naukowych itd.). Prowadzi zajęcia dydaktyczne w Politechnice Śląskiej w Katedrze Podstaw Zarządzania i Marketingu, którą - jak podkreślono wcześniej - intensywnie rozwija jako jej organizator i kierownik. Wniósł i nadal wnosi ważący wkład w tworzenie Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej.

Wniosek uzyskał wcześniej pozytywną opinię Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej. Senat zaopiniował wniosek pozytywnie większością głosów (38 "tak", 1 "nie").

■ **Wniosek Rady Wydziału Matematyczno-Fizycznego w sprawie mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego na czas nie określony dra hab.inż. Jacka SZUBERA w Instytucie Fizyki zreferował Dziekan prof. R. GRZYMKOWSKI.**

Dr hab.inż. J. Szuber (50 l.), doktorat z wyróżnieniem - 1980 r., habilitacja z wyróżnieniem - 1991 r.) jest pracownikiem Instytutu Fizyki Politechniki Śląskiej w Gliwicach od 1974 r., od 1995 roku na stanowisku profesora nadzwyczajnego. Jest specjalistą z zakresu fizyki powierzchni półprzewodników i mikroelektroniki półprzewodnikowej. Stworzył od podstaw nowoczesne laboratorium mikroelektroniki powierzchni półprzewodników. Ma w dorobku naukowym ponad 80 publikacji (w większości samodzielnych), w tym 38 artykułów w czasopismach zagranicznych z tzw. listy filadelfijskiej (14 po habilitacji, 8 po ostatnim mianowaniu). Były one, wg Science Citation Index, przedmiotem 45 cytowań obcych w literaturze o zasięgu światowym. Przebywał wielokrotnie na stażach naukowych na Uniwersytecie w Namur (Belgia), VI Uniwersytecie w Paryżu oraz w Politechnice w Lyonie (Francja). Był kierownikiem 2 projektów badawczych Komitetu Badań Naukowych.

Od wielu lat prowadzi wykłady z fizyki atomowej, z technologii materiałów oraz fizyki powierzchni ciała stałego na kierunku Fizyka Techniczna. Prowadzi również wykłady z podstaw fizyki na kilku Wydziałach Politechniki Śląskiej, w tym na makrokierunku na Wydziale Automatyki, Elektroniki i Informatyki w języku angielskim. Jest organizatorem i opiekunem specjalności "Komputery w pomiarach fizycznych" na kierunku Fizyka Techniczna oraz współautorem programu studiów.

Był promotorem 4 zakończonych przewodów doktorskich na Wydziale Matematyczno-Fizycznym (w tym 2 z wyróżnieniem). Dwa dalsze są w toku.

Za dotychczasowe osiągnięcia w pracy naukowej oraz dydaktycznej uzyskał 9-krotnie nagrodę Rektora Politechniki Śląskiej. Pełni funkcje prodziekana ds. nauki Wydziału Matematyczno-Fizycznego, z-cy dyrektora Instytutu Fizyki ds. nauki oraz kierownika Zakładu Mikroelektroniki w Instytucie Fizyki. Jest członkiem m.in. Amerykańskiego Towarzystwa Próżniowego (AVS), Europejskiego Towarzystwa Fizycznego (EPS), Polskiego Towarzystwa Fizycznego (PTF - był przez jedną kadencję wiceprzewodniczącym Oddziału Gliwickiego) oraz Polskiego Towarzystwa Próżniowego (PTP). Od lutego 1995 r. jest członkiem Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Próżniowego i przewodniczącym Sekcji Nauki o Powierzchni tego Towarzystwa. Był pomysłodawcą i głównym organizatorem 3 konferencji naukowych o zasięgu światowym z zakresu mikroelektroniki półprzewodników (SGS'98, SSP'99 i SGS'2000), których materiały ukazały się w uznanych czasopismach periodycznych o zasięgu światowym. W dniu 7 września br. Rada Naukowa Instytutu Technologii Elektronowej w Warszawie, po wcześniejszym pozytywnym zaopiniowaniu przez macierzystą Radę Wydziału Matematyczno-Fizycznego Politechniki Śląskiej, wszczęła postępowanie w sprawie nadania Mu tytułu naukowego profesora nauk technicznych z zakresu elektroniki półprzewodników.

Po informacji dotyczącej pozytywnej opinii Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej, Senat zaopiniował wniosek pozytywnie jednogłośnie.

■ **Wniosek Rady Wydziału Automatyki, Elektroniki i Informatyki w sprawie pierwszego mianowania na stanowisko profesora nadzwyczajnego dra hab.inż. Ewarysta TKACZA w Instytucie Elektroniki zreferował Dziekan prof. St. KOZIELSKI.**

Dr hab.inż. E. Tkacz (42 l.), doktorat z wyróżnieniem - 1987 r., habilitacja - 1998 r.) jest pracownikiem Uczelni od 1982 r. Jego dorobek naukowy obejmuje prace zarówno konstrukcyjne jak i teoretyczne z zakresu szeroko rozumianej inżynierii biomedycznej. Zasadniczo doty-

czy takich dziedzin jak akwizycja i przetwarzanie sygnałów biomedycznych oraz konstrukcji systemów wspomagania układu krążenia. Początkowe prace konstrukcyjne związane były z badaniami audiometrycznymi niemowląt oraz kontynuacją pracy dyplomowej dotyczącej rozwiązań konstrukcyjnych w zakresie automatycznej analizy parametrów krwi. Równoległe z pracą w Instytucie łączona była funkcja asystenta w Klinice Chirurgii Naczyniowej Śląskiej Akademii Medycznej w Zabrze, gdzie był odpowiedzialny za ultradźwiękowe badania przepływu krwi w kończynach dolnych i górnych, prowadzące do wstępnej kwalifikacji do zabiegów operacyjnych. W 1984 r. wyjechał na studia doktoranckie do Brna, gdzie rozpoczął pracę naukową w dziedzinie cyfrowego przetwarzania sygnału EKG. W efekcie obronił pracę doktorską na temat modelowania sygnału EKG przy pomocy interpolujących funkcji sklepanych trzeciego stopnia, która została uhonorowana wyróżnieniem i nagrodą Ministerstwa Edukacji Narodowej. W roku 1989 uzyskał 10 miesięczne stypendium Rządu Brytyjskiego, administrowane przez The British Council. Ten okres pracy naukowej odbywał w University of Kent at Canterbury, gdzie dołączył do programu badawczego realizowanego przez Medical Electronics Research Group. W trakcie pobytu w Wielkiej Brytanii skonstruował jedną z pierwszych specjalizowanych kart komputerowych w pełni kompatybilną z mikrokomputerem IBM PC, służącą do akwizycji i cyfrowego przetwarzania sygnału EKG. Następnie rozpoczął prace teoretyczne związane z opracowaniem nowej metodologii analizy sygnału zmienności rytmu serca. Publikacje z tego zakresu, prezentowane na licznych konferencjach, zaowocowały osobistymi kontaktami, które umożliwiły odbycie ośmiomiesięcznego stażu w Stanach Zjednoczonych na University of Miami. Pracował w departamencie psychologii zajmującym się medycyną behawioralną (Behavioral Medicine Research Center) oraz w departamencie Inżynierii Biomedycznej. Praca w doświadczonym zespole zaowocowała napisaniem w przeciągu dwóch lat rozprawy habilitacyjnej na temat nowych możliwości diagnostycznych analizy zmienności rytmu serca.

Kolejnym obszarem działalności naukowej i konstrukcyjnej jest ścisła współpraca z Instytutem Protez Serca Fundacji Rozwoju Kardiochirurgii w Zabrze od 1995 roku. W Pracowni Sztucznego Serca brał udział w opracowaniu polskiego pneumatycznego systemu wspomagania układu krążenia, który obecnie został wprowadzony do rutynowej praktyki klinicznej jako pomost do transplantacji skrajnie niewydolnego serca. Od kilku lat prace zogniskowane są w kierunku konstrukcji implantowalnej do wnętrza ciała pacjenta komory wspomagania układu krążenia.

Opublikował dotąd 57 prac, w tym jedną w książce wydanej w Stanach Zjednoczonych, 19 w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych zaś pozostałe w materiałach konferencyjnych liczących się konferencji naukowych. Sześć z nich jest cytowanych w bazie IEEE Xplore. Był kierownikiem 3 grantów naukowych i wykonawcą następnych 2. W trakcie 18-letniej pracy jako nauczyciel akademicki prowadził zajęcia z przedmiotów ogólnych oraz z przedmiotów specjalistycznych dla studentów specjalizacji „Elektronika biomedyczna”. W ostatnim czasie dzięki współpracy z Fundacją Rozwoju Kardiochirurgii udało Mu się zorganizować kilka ćwiczeń laboratoryjnych w ramach przedmiotu Laboratorium Podstaw Nauk Medycznych takich jak systemy wspomagania krążenia oraz badania różnych protez zastawek serca.

Jest opiekunem naukowym i promotorem dwóch otwartych przewodów doktorskich. Od dwunastu lat współpracuje z Politechniką w Brnie. Przewodniczył Międzynarodowej Konferencji SYMBIOSIS'95 w Gliwicach.

Opinia Senackiej Komisji ds. Kadry Naukowej była pozytywna. Senat zaopiniował wniosek jednogłośnie.

■ **Następnie rozpatrzono wniosek dotyczący nadania sali wykładowej nr 1 w Katedrze Odlewnictwa Wydziału Mechanicznego Technologicznego imienia Profesora Wacława M. SAKWY.**

JM Rektor zapoznał Senat z dokumentacją w tej sprawie, a w szczególności z pismem prof. J. Gawrońskiego do Dziekana Wydziału, pismem Dziekana do JM Rektora i uchwałą Rady Wydziału Mechanicznego Technologicznego.

W swoim wystąpieniu Dziekan prof. L. DOBRZAŃSKI podkreślił, że pamięć prof.

W. M. Sakwy jest przywoływana na konferencjach i zjazdach jako jednego z wielkich kreatorów odlewnictwa w Polsce, który swoją część aktywności naukowej i zawodowej poświęcił Politechnice Śląskiej. Był prezesem Międzynarodowego Stowarzyszenia Naukowego Odlewników, wprowadzając do tego Stowarzyszenia i na arenę międzynarodową wielu polskich naukowców; Doktor Honoris Causa Politechniki Śląskiej i Politechniki Częstochowskiej.

Pamięć Profesora jest uczczona już dwoma tablicami na Uczelni - jedną w gmachu Wydzia-

łu Mechanicznego Technologicznego, drugą - w Katedrze Odlewnictwa, gdzie pracował. W sali wykładowej, którą zamierza się nazwać Jego imieniem, najczęściej prowadził zajęcia.

Inicjatorem wniosku, z okazji 55-lecia Uczelni, Wydziału i Katedry Odlewnictwa, było Stowarzyszenie Wychowanków.

Senat jednomyślnie opowiedział się za nadaniem sali wykładowej nr 1 w Katedrze Odlewnictwa Wydziału Mechanicznego Technologicznego imienia Profesora Wacława M. SAKWY.

■ W kolejnej uchwale Senat postanowił zmienić skład Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów i Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów, w części dotyczącej przedstawicieli Samorządu Studenckiego. W miejsce dotychczasowych przedstawicieli powołani zostali:

- do Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów
Piotr BAŻAK (RE)
Włodzimierz BOROWIEC (RG)
Agnieszka HEROK (RIE)
Paulina KRASOWSKA (RB)
Piotr SZCZERBA (RE)
- do Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów
Grzegorz GROELE (RG)
Liliana HADUCH (ROZ)
Daniel JAREK (RAu)
Beata MICHALSKA (ROZ)
Anna ZAJĄC (RE)

■ Senat podjął uchwałę w sprawie zmiany w składzie Senackiej Komisji ds. Dydaktyki, w części dotyczącej przedstawiciela Samorządu Studenckiego. W skład Komisji powołano studenta Grzegorza KWIATKA - w miejsce studenta Grzegorza RZEPKI.

■ W sprawach bieżących i wolnych wnioskach wypowiadali się:

- JM REKTOR poinformował o szkoleniu obronnym kadry kierowniczej Politechniki Śląskiej oraz o piśmie Dyrekcji Telekomunikacji Polskiej w Katowicach, informującym o utworzeniu funduszu stypendialnego dla studentów. JM Rektor poinformował również o wynikach zakończonego naboru na studia: na I rok studiów dziennych przyjęto ostatecznie 5 771 osób, na I rok studiów wieczorowych - 2 426.

- Prof. J. SUWIŃSKI, w imieniu Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego zaapelował do Dziekanów, aby po konsultacji i za zgodą profesorów przygotowali listę kandydatów, którzy podejmą się wykonywania recenzji dla Rady Głównej w sprawach dotyczących szkolnictwa.

KRONIKA REKTORSKA

■ W dniu 10 lipca 2000 r. JM Rektor B. POCHOPIEŃ i Prorektor W. ZIELIŃSKI uczestniczyli w otwarciu VI Polskiej Konferencji Chemii Analitycznej, której obrady odbywały się w Politechnice Śląskiej (o konferencji piszemy w innym miejscu).

■ Postanowieniem z dnia 30 czerwca 2000 r. JM Rektor B. POCHOPIEŃ wyróżniony został ZŁOTĄ ODZNAKĄ HONOROWĄ ZA ZASŁUGI DLA WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO, która została Mu wręczona przez Wojewodę Marka KEMPSKIEGO w dniu 12 lipca br. w Sali Złotej Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

■ Na zaproszenie Wojewody Śląskiego M. KEMPSKIEGO JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w dniu 12 lipca br. w spotkaniu, na którym omawiano możliwości utworzenia Śląskiego Funduszu Stypendialnego.

■ W dniu 13 lipca br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w posiedzeniu Regionalnej Konferencji Rektorów Szkół Wyższych Województwa Śląskiego z udziałem m.in. Marszałka Województwa Sejmiku Śląskiego Janusza FRĄCKOWIAKA i przedstawicieli Sejmiku Śląskiego. Zasadniczym tematem obrad był projekt "Strategii rozwoju województwa śląskiego na lata 2000-2015". W części końcowej rektorzy podjęli uchwałę dotyczącą przebiegu prac nad nowym prawem o szkolnictwie wyższym.

Uchwała Regionalnej Konferencji Rektorów Szkół Wyższych województwa śląskiego z dnia 13 lipca 2000 roku

Zwracamy się do Pana Ministra z wyrazami poważnego zaniepokojenia spowodowanego przedłużaniem się prac legislacyjnych nad nowym prawem o szkolnictwie wyższym.

Sytuacja ta niepokoi nas tym bardziej, iż przeciąganiu się procedur towarzyszy wprowadzanie zmian w projekcie wyżej wymienionego prawa, które to modyfikacje w znaczący sposób zmieniają projekt poparty przez KRASP. Dotyczy to zwłaszcza kwestii zniesienia obowiązku finansowania przez państwo utrzymywania

bazy materialnej uczelni w części odnoszącej się do spraw socjalnych i bytowych studentów oraz podważenie zasady konieczności uzyskiwania zgody rektora na podjęcie przez pracownika uczelni dodatkowego zatrudnienia. Przedstawiając Panu Ministrowi naszą uchwałę pragniemy ponownie wyrazić naszą akceptację dla projektu prawa o szkolnictwie wyższym z dnia 24 maja 2000.

■ W dniu 14 lipca br. Rektor B. POCHOPIEŃ podpisał akt notarialny, na mocy którego gmina miejska Zabrze przekazała nieodpłatnie na rzecz Politechniki Śląskiej nieruchomość położoną w Zabrzu przy ul. Roosvelta 42, stanowiącą działkę nr 4568/123 o powierzchni 17 arów i 53 m² zabudowaną budynkiem mieszkalnym o powierzchni zabudowy 653 m² kubaturze 8489 m³ (o wartości 2 420 000,00 zł) z przeznaczeniem na działalność naukowo-dydaktyczną.

■ W dniu 14 lipca br. odbyła się uroczystość odsłonięcia Złotej Cegielki, wmurowanej w holu Rektoratu, upamiętniającej nazwisko sponsora inż. Jana BINKIEWICZA z Toronto, któremu przyznano tytuł honorowy "FUNDATOR POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ".

Odsłonięcie Złotej Cegielki w holu Rektoratu

■ W dniu 26 lipca br. w Krakowie odbyło się uroczyste otwarcie nowego Centrum Technicznego Delphi Automotive Systems. W spotkaniu wzięł udział Prezes Koncernu pan J. T. Battenberg oraz przedstawiciele zakładów z Europy i Polski. Politechnikę Śląską reprezentował Prorektor ds. Nauki Remigiusz SOSNOWSKI.

■ W dniu 10 sierpnia br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ i Prezydent miasta Tychy Andrzej DZIUBA podpisali porozumienie w sprawie uruchomienia w Tychach studiów inżynier-

skich na kierunku "Transport", specjalność "Eksploatacja i utrzymanie pojazdów samochodowych". Obecni byli m.in.: Prorektorzy R. SOSNOWSKI i W. ZIELIŃSKI, Prodziekani L. BLACHA i J. OKRAJNI, Pełnomocnik Dziekana B. ŁAZARZ oraz przedstawiciele Zarządu Miasta.

■ W dniu 16 września br., podczas spotkania w Rudach z okazji 10-lecia Izby Przemysłowo-Handlowej Rybnickiego Okręgu Przemysłowego, JM Rektor B. POCHOPIEŃ i Dyrektor CKI doc. Sz. WYRA otrzymali honorowe nagrody PIRAMIDA WIEDZY, FACHOWOŚCI I PRZYJAŹNI.

■ W dniu 20 września br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w inauguracji Festiwalu Nauki - Śląsk'2000, która odbyła się w Instytucie Onkologii w Gliwicach. Wykłady inauguracyjne wygłosili: prof. Kornel Gibiński ("Po co nam nauka - na przykładzie nauk medycznych") i prof. Mieczysław Chorąży ("Nowa biologia - możliwości i granice").

■ W dniu 20 września br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w zebraniu Komitetu Honorowego III Katowickich Dni Elektryki, które odbyło się w Katowicach w siedzibie Centrum Elektryfikacji i Automatyzacji Górnictwa EMAG.

■ JM Rektor B. POCHOPIEŃ w dniu 22 września br. uczestniczył w otwarciu IV Śląskich Targów Budownictwa, Ogrzewania i Wyposażenia Wnętrz, nad którymi objął honorowy patronat.

■ W dniu 22 września br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ dokonał otwarcia Sesji Naukowej "Elektryka'2000", zorganizowanej w Auli Głównej w ramach Festiwalu Nauki - Śląsk'2000 przez Wydział Elektryczny (o Sesji Naukowej i Zjeździe Wychowanków Wydziału piszemy szerzej w innym miejscu).

■ W dniu 28 września br. JM Rektor B. POCHOPIEŃ uczestniczył w uroczystościach związanych z obchodami 50-lecia Zakładów Pomiarowo-Badawczych Energetyki "Energopomiar" w Gliwicach.

UCHWAŁY PREZYDIUM KRASP

Przedstawiamy niżej uchwały Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich przyjęte na posiedzeniu w dniach 2-4 lipca 2000 r.

Uchwała Prezydium KRASP

z dnia 4 lipca 2000 r.

w sprawie aktualnego stanu prac nad projektem ustawy pn. *Prawo o szkolnictwie wyższym*

Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich po zapoznaniu się ze zmianami wprowadzonymi w ostatnich miesiącach przez Ministerstwo Edukacji Narodowej do projektu z dnia 18 stycznia 2000 r. ustawy pn. *Prawo o szkolnictwie wyższym* stwierdza, że niektóre z tych zmian nie mogą być przyjęte przez KRASP. Dotyczy to w szczególności:

- zniesienia obowiązku budżetu państwa w zakresie finansowania utrzymania bazy materialnej uczelni publicznych związanej z warunkami bytowymi i socjalnymi studentów,
- naruszenia zasady uzyskiwania zgody rektora na dodatkowe zatrudnienie i jego kontynuowanie po wejściu w życie ustawy,
- zmiany zapisu o obowiązku zasięgania opinii KRASP przez organy władzy publicznej w zasadniczych sprawach szkolnictwie wyższego.

Prezydium KRASP z całą mocą stwierdza, że odejście w projekcie rządowym ustawy od uzgodnionej treści zasadniczych regulacji - nie tylko wymienionych powyżej - spowoduje utratę poparcia rektorów uczelni akademickich dla tego projektu.

Jednocześnie Prezydium KRASP wyraża zaniepokojenie przedłużaniem się procesu legislacyjnego związanego z przygotowaniem ustawy. Poglębienie się negatywnych zjawisk w szkolnictwie wyższym jest spowodowane brakiem przeciwdziałających temu skutecznych instrumentów prawnych. Dotyczy to w szczególności zapewnienia należytej jakości kształcenia.

W dyskusji nad projektem ustawy pojawiają się głosy wychodzące ze środowisk politycznych świadczące o niezrozumieniu zarówno celów, jakie postawili sobie autorzy projektu, jak i wielu ważnych rozwiązań proponowanych w tym projekcie. W związku z tym zwracamy się do konferencji rektorów poszczególnych typów szkół oraz do lokalnych konferencji rektorów z apelem o podejmowanie działań na rzecz utrzymania w projekcie ustawy i upowszechniania wszystkich zasadniczych regulacji popieranых przez KRASP. Działania te powinny obejmować między innymi prowadzenie kampanii informacyjnej, prasowej, radiowej i telewizyjnej, a także organizowanie spotkań i dyskusji z parlamentarzystami reprezentującymi region, w którym mieści się uczelnia.

Przedsięwzięcia te są pilne i niezbędne również w związku z pojawiającymi się coraz częściej wystąpieniami przedstawicieli szkół niepublicznych dyskredytującymi projekt ustawy. Stwierdzamy, że wąskie interesy grupowe uzasadnione korzyściami materialnymi nie mogą dominować nad edukacyjną racją stanu.

Uchwała Prezydium KRASP

z dnia 4 lipca 2000 r.

w sprawie nadzoru Ministra Edukacji Narodowej nad uczelniami medycznymi i artystycznymi

W związku z prowadzeniem przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej prac nad nadaniem ostatecznego kształtu projektowi ustawy pn. *Prawo o szkolnictwie wyższym* Prezydium KRASP, w porozumieniu i za zgodą Konferencji Rektorów Uczelni Medycznych oświadcza, że w nowej ustawie powinien znaleźć się zapis o przejęciu przez Ministra Edukacji Narodowej nadzoru nad uczelniami medycznymi, pod warunkiem, że ustawa ta ostatecznie przesądzi przejęcie przez szkoły medyczne szpitali klinicznych (jak stanowią zapisy projektu ustawy z dn. 24.05.2000 r. - Art. 75 pkt. 1 oraz Art. 196 pkt. 1 i 2).

Prezydium KRASP potwierdza równocześnie wolę włączenia uczelni artystycznych do resortu Ministra Edukacji Narodowej. Jednak, wobec przedłużających się uzgodnień międzyresortowych, zwraca uwagę na konieczność zorganizowania w trybie pilnym spotkania Premiera RP z rektorami uczelni artystycznych z udziałem Ministra Edukacji Narodowej oraz Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w celu podjęcia ostatecznych ustaleń.

Uchwała Prezydium KRASP

z dnia 4 lipca 2000 r.

w sprawie finansowania badań naukowych w szkołach wyższych

Prezydium KRASP zwraca uwagę na poważne niedofinansowanie badań naukowych prowadzonych w szkołach wyższych, co wyraża się tym, że środki budżetowe przyznawane uczelniom na

działalność naukową wynoszą zaledwie ok. 15% ich budżetów. Oznacza to, że uczelnie muszą przekazywać dużą część skromnej dotacji dydaktycznej na wspieranie badań naukowych. Zważywszy na skalę zadań badawczych realizowanych przez szkoły wyższe, Prezydium KRASP domaga się:

- zwiększenia nakładów budżetowych na badania naukowe do poziomu porównywalnego z finansowaniem tej sfery w krajach europejskich;
- zrewidowania stosowanego przez KBN współczynnika finansowania badań naukowych w szkołach wyższych, utrzymywanego od lat na dyskryminującym uczelnie poziomie 30% w stosunku do nakładów przekazywanych do analogicznych pod względem potencjału naukowego i do robku jednostek PAN.

**Uchwała Prezydium KRASP
z dnia 4 lipca 2000 r.
w sprawie zwiększenia nakładów finansowych
na wynagrodzenia i inwestycje w szkołach wyższych**

W związku z pracami rządu nad nowym budżetem państwa na rok 2001, Prezydium KRASP zwraca uwagę na konieczność istotnego zwiększenia nakładów finansowych na płace i inwestycje w szkolnictwie wyższym.

Żenująco niski poziom płac nauczycieli akademickich prowadzi do degradacji szkół wyższych. Uderza to przede wszystkim w młodą i uzdolnioną kadrę naukową.

Prezydium KRASP uważa, że wcześniej podjęty przez rząd program rozwoju inwestycji budowlanych w szkołach wyższych musi być nie tylko podtrzymany, lecz dalej rozwijany. W przeciwnym razie nie stworzymy studentom właściwych warunków do studiowania w polskich szkołach wyższych.

W tej sytuacji - w imię polskiej racji stanu - domagamy się, aby rząd przeznaczył na szkolnictwo wyższe zdecydowanie większe środki finansowe niż to czyni obecnie.

**Podziękowanie od Wicepremiera
Janusza STEINHOFFA**

Wiceprezes Rady Ministrów, Minister Gospodarki Janusz STEINHOFF wystosował pismo do JM Rektora w związku z przesłanymi wcześniej gratulacjami z Uczelni z okazji powierzenia Mu Urzędu Wicepremiera. A oto jego treść:

Magnificencjo,

Wielce Szanowny Panie Rektorze,
Z wielką radością i wzruszeniem przyjąłem życzenia z okazji powierzenia mi Urzędu Wicepremiera w Rządzie Pana Premiera Jerzego Buzka.

Dziękuję Panu Rektorowi, Senatowi i całej społeczności Politechniki Śląskiej za pamięć w tym szczególnym w moim życiu zawodowym i osobistym momencie. Z serdecznością wracam do czasów wspólnej pracy. Do lat, w których głębokie więzy mojej przyjaźni, które tak bardzo sobie cenię, po dziś dzień nie wygasły.

Moja nominacja, Panie Rektorze, to także swoisty wyraz uznania dla mojej Uczelni, z którą związany jestem jako student, absolwent i nauczyciel akademicki. Rad jestem niezwykle, gdy mojej osobistej satysfakcji z pełnienia tej zaszczytnej w Rzeczypospolitej, ale i odpowiedzialnej funkcji towarzyszy również satysfakcja moich akademickich przyjaciół.

Świadom jestem, Panie Rektorze, wagi ciężkich na mnie zadań, obowiązków i decyzji,

które przyjdzie mi podejmować w sprawach dla naszej gospodarki niezwykle żywotnych. Uczynię wszystko, by stojącym przede mną wyzwaniom sprostać, tym bardziej, gdy płyną do mnie słowa zapewnienia o gotowości współpracy.

Jeszcze raz, Magnificencjo, dziękuję za gratulacje i życzenia. Proszę przyjąć zapewnienie o mojej serdecznej więzi z Uczelnią, ze Społecznością Akademicką oraz z Panem osobiście.

**Podziękowanie od
MINISTERSTWA TRANSPORTU
I GOSPODARKI MORSKIEJ**

Ministerstwo Transportu i Gospodarki Morskiej, w liście do Rektora B. Pochopienia, złożyło podziękowanie dla Politechniki Śląskiej za podjętą inicjatywę ustanowienia nagrody Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej za najlepszą pracę habilitacyjną, doktorską, magisterską, inżynierską i na poziomie szkół średnich z dziedziny TRANSPORT oraz przeprowadzenie pierwszej edycji konkursu i zorganizowanie uroczystego wręczenia tych nagród w roku 1999. Równocześnie zwróciło się z prośbą aby Politechnika Śląska podjęła się również realizacji drugiej edycji konkursu. W roku 2000 sfinansowanie nagród odbywa się ze środków MTiGM. Koordynatorem konkursu jest prof. M. SITARZ z Instytutu Transportu.

STOPNIE NAUKOWE STANOWISKA

■ Doktoraty

Stopień naukowy doktora nauk technicznych uzyskali:

- **dr inż. Jacek KINDRACKI**
(ur. 21.07.1967 r. w Radzynie Podlaskim) z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie; temat pracy doktorskiej - *"Nośność ścian ceglanych w strefie otworów okiennych"*, promotor - prof. dr hab. inż. Roman Orłowicz, RB - 05.07.2000 r.
- **dr inż. Grzegorz BOMERSBACH**
(ur. 03.05.1969 r. w Zabrze) z Centrum Mechanizacji Górnictwa KOMAG-Gliwice; temat pracy doktorskiej - *"Symulacja obciążeń dynamicznych występujących podczas tapan w podporach hydraulicznych"*, promotor - prof. dr hab. inż. Walery Szuścik, RG - 11.07.2000 r.
- **dr inż. Henryk KOCOT**
(ur. 03.1.1964 r. w Kielczy) z Instytutu Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Planowanie rozwoju sieci przesyłowej i 110 kV w warunkach rynku energii elektrycznej"*, promotor - dr hab.inż. Kurt Żmuda prof.nzw. w Pol. Śl., RE - 11.07.2000 r., - z wyróżnieniem
- **dr inż. Piotr ŁASZCZYK**
(ur. 29.04.1970 r. w Bytomiu) z Instytutu Automatyki Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Analiza własności dynamicznych sieci rzeczywistych wymienników ciepła, wspomagana weryfikacją ich modeli"*, promotor - dr hab.inż. Mieczysław Metzger prof. nzw. w Pol. Śl., RAu - 12.07.2000 r., - z wyróżnieniem
- **dr inż. Jacek KOCUREK**
(ur. 25.12.1966 r. w Katowicach) z Katedry Inżynierii Chemicznej i Procesowej Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Badania strefy kompresji ściśliwych placków filtracyjnych"*, promotor - prof. dr hab.inż. Michał Palica, RCh - 12.07.2000 r., - z wyróżnieniem
- **dr inż. Krzysztof BIZOŃ**
(ur. 08.03.1967 r. w Mysłowicach) z Katedry Mechaniki Stosowanej; temat pracy doktorskiej - *"Dynamika stanów nieustalonych elektromechanicznych układów napędowych"*, promotor prof. dr hab.inż. Eugeniusz Świtoński, RMT - 19.07.2000 r., - z wyróżnieniem
- **dr inż. Andrzej DYMAREK**
(ur. 19.10.1969 r. w Kędzierzynie-Koźlu) z Katedry Mechaniki Robotów i Maszyn Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Odwrotne zadanie dynamiki tłumionych mechanicznych układów drgających w ujęciu grafów i liczb strukturalnych"*, promotor - dr hab.inż. Andrzej Buchacz prof. nzw. w Pol. Śl., RMT - 19.07.2000 r., - z wyróżnieniem
- **dr inż. Cezary GRABOWIK**
(ur. 16.09.1970 r. w Tarnowskich Górach) z Katedry Technologii Maszyn i Zintegrowanego Systemu Wytwarzania Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Komputerowe wspomaganie projektowania procesów technologicznych obróbki ubytkowej wybranej odmiany korpusów"*, promotor - prof. dr hab.inż. Ryszard Knosala, RMT - 19.07.2000 r.
- **dr inż. Marek OPIELA**
(ur. 06.03.1970 r. w Zabrze) z Instytutu Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych; temat pracy doktorskiej - *"Wpływ obróbki cieplno-mechanicznej na przemiany fazowe austenitu i własności mechaniczne stali Cr-Mo z mikrododatkami Nb i B ulepszonej ciepłnie"*, promotor - prof. dr hab.inż. Jan Adamczyk, RMT - 19.07.2000 r., - z wyróżnieniem
- **dr inż. Janusz MAZURKIEWICZ**
(ur. 23.07.1970 r. w Zabrze) z Instytutu Materiałów Inżynierskich i Biomedycznych Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Porównanie struktury stali narzędziowych WLWT i WCLV do pracy na gorąco"*, promotor - prof. dr hab.inż. Leszek Dobrzański, RMT - 19.07.2000 r., - z wyróżnieniem
- **dr inż. Marek WYLEŻOŁ**
(ur. 02.03.1971 r. w Zabrze) z Katedry Podstaw Konstrukcji Maszyn Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Metody pozyskiwania procedur i relacji diagnostycznych od specjalistów w dziedzinie eksploatacji maszyn"*, promotor - dr hab. Wojciech Moczulski, RMT - 19.07.2000 r.
- **dr inż. Stanisław GIL**
(ur.08.08.1961 r. w Sosnowcu) z Katedry Energetyki Procesowej Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Badanie wpływu ciśnienia na kinetykę konwersji azotu z węgla w trakcie odgazowania i spalania"*, promotor - prof. dr hab.inż. Jerzy Tomczek, RM - 19.09.2000 r., - z wyróżnieniem
- **dr inż. Zbigniew JURASZ**
(ur. 08.03.1960 r. w Rzeszowie) z Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Samochodów Małolitrażowych w Bielsku-Białej; temat pracy doktorskiej - *"Analiza kinetyki utleniania stali niskowęglowej w wysokich temperaturach"*, promotor - dr hab.inż. Maciej Hajduga prof. Pol. Łódzkiej, RM - 19.09.2000 r.
- **dr inż. Janusz ADAMIEC**
(ur. 25.08.1971 r. w Rudzie Śląskiej) z Katedry Nauki o Materiałach Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Wpływ energii liniowej łuku*

i warunków eksploatacji na strukturę i właściwości spoin wykonywanych wysokoenergetyczną metodą spawania MAG", promotor - dr hab. inż. Jan Cwajna prof. nzw. w Pol. Śl., RM - 26.09.2000 r., - z wyróżnieniem

- **dr inż. Stanisław ROSKOSZ**
(ur. 29.11.1969 r. w Siemianowicach Śląskich) z Katedry Nauki o Materiałach Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Zastosowanie metod stereologicznych w ocenie dekohezji węglików spiekanych"*, promotor - dr hab. inż. Jan Cwajna prof. nzw. w Pol. Śl., RM - 26.09.2000 r.

Stopień naukowy doktora nauk fizycznych uzyskała:

- **dr Anna STARCZEWSKA**
(ur. 06.12.1968 r. w Katowicach) z Instytutu Fizyki Pol. Śl.; temat pracy doktorskiej - *"Badania cienkich warstw półprzewodników metodą statycznej siatki interferencyjnej generowanej światłem"*, promotor - prof. dr hab. inż. Marian Nowak, RMF - 05.07.2000 r.

Stopień naukowy doktora nauk chemicznych uzyskała:

- **dr inż. Zofia MZYK**
(ur. 11.02.1952 we Wrocławiu) z Instytutu Metali Nieżelaznych w Gliwicach; temat pracy doktorskiej - *"Badania nad eliminowaniem efektów matrycowych w analizie rent-*

genofluorescencyjnej rud miedziowych cynkowo-olowiowych oraz produktów ich przerobu", promotor prof. dr hab. Irena Staneczko-Baranowska, RCh - 12.07.2000 r.

■ Habilitacje

Stopień doktora habilitowanego uzyskał:

- **dr hab.inż. Piotr SYNOWIEC**
(ur. 7.04.1955 r. w Bytomiu) z Wydziału Chemicznego - w zakresie inżynierii chemicznej, krystalizacji; uchwała Rady Wydziału Chemicznego Politechniki Wrocławskiej - 8.12.1999 r., zatwierdzenie przez CK ds. TNiSN - 29.05.2000 r.

■ Stanowisko profesora zwyczajnego

Minister Edukacji Narodowej mianował na stanowisko profesora zwyczajnego w Politechnice Śląskiej z dniem 1.06.2000 r.

- **prof. dra hab.inż. Józefa OBERA (RAu)**

■ Stanowisko profesora nadzwyczajnego

JM Rektor mianował na stanowisko profesora nadzwyczajnego w Politechnice Śląskiej

- **dra hab.inż. Mirosława GIBASA (RCh) na okres od 15.07.2000 r. do 14.07.2005 r.**

Gratulacje

DYDAKTYKA

■ Zakończenie III edycji studiów podyplomowych HIGIENA I BEZPIECZEŃSTWO PRACY

W kwietniu br. odbyło się uroczyste zakończenie III edycji studiów podyplomowych "Higiena i Bezpieczeństwo Pracy". Studia te organizuje Politechnika Śląska oraz Instytut Medycyny Pracy i Zdrowia Środowiskowego we współpracy z Amerykańską Akademią Higieny Przemysłowej i Amerykańskim Stowarzyszeniem Higieny Przemysłowej (AIHA). Głównym koordynatorem jest Katedra Ogrzewnictwa, Wentylacji i Techniki Odpylania Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej.

W uroczystym zakończeniu studiów wzięli udział: dr hab.inż. Ryszard Wilk prof. nzw. w Pol. Śl. - dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki, prof. dr hab. Jerzy Sokal - dyrektor Instytutu Medycyny Pracy i Zdrowia

Środowiskowego, Jim Thornton - prezydent Amerykańskiego Stowarzyszenia Higieny Przemysłowej, Aleksandra Chrobok-Nowakowski - kierownik projektów współpracy z Polską w AIHA, dr hab.inż. Zbigniew Popiołek prof. nzw. w Pol. Śl. - kierownik studiów, dr inż. Barbara Herczyk - sekretarz studiów oraz absolwenci.

Obecnych przywitał Dziekan, a następnie głos zabierali prof. J. Sokal, Jim Thornton, Aleksandra Nowakowski oraz Zbigniew Popiołek. Podczas dyskusji organizatorzy i absolwenci wymieniali uwagi dotyczące organizacji oraz prowadzenia studiów. Absolwenci wcześniejszych edycji podkreślili między innymi, że ukończenie studiów korzystnie wpłynęło na rozwój ich kariery zawodowej.

Następnie odbyła się uroczystość wręczenia dyplomów absolwentom III edycji studiów oraz certyfikatów Amerykańskiego Stowarzyszenia Higieny Przemysłowej. Należy wspomnieć, że przed uroczystością zakończenia studiów odbyło się walne zebranie założycielskie Stowarzyszenia Higienistów Pracy, które skupia absolwentów studiów podyplomowych

zmian w strukturze podstawowych jednostek organizacyjnych Politechniki Śląskiej

- Nr 29/1999/2000 z dnia 21 sierpnia w sprawie powołania Kolegium Redakcyjnego Wydawnictwa Politechniki Śląskiej

■ Pisma okólne

- Nr 22/1999/2000 z dnia 14 lipca w sprawie pracowniczego programu emerytalnego
- Nr 23/1999/2000 z dnia 21 sierpnia w sprawie wyboru przedstawicieli studentów do Senatu na kadencję 2000-2001
- Nr 24/1999/2000 z dnia 7 września w sprawie powołania Rady Bibliotecznej
- Nr 25/1999/2000 z dnia 26 września w sprawie powołania przedstawicieli Samorządu Studenckiego do Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów oraz Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej dla Studentów

WSPÓŁPRACA Z ZAGRANICĄ

■ Wyjazdy, przyjazdy

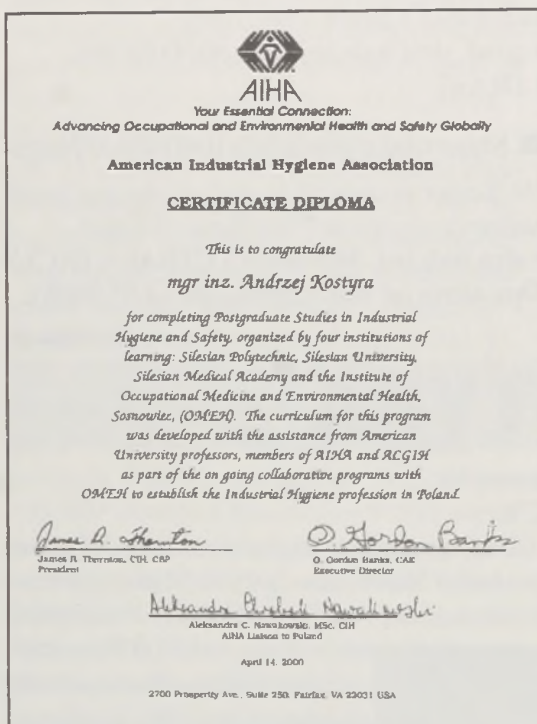
Lipiec

Dział Współpracy z Zagranicą zarejestrował w tym miesiącu 107 wyjazdów zagranicznych do 20 następujących krajów: Francja (17 osób), Niemcy (15), Wielka Brytania (14), Włochy (13), Holandia (11), Czechy (6), Ukraina (5), Hiszpania (4), Grecja (3), Litwa (3), RPA (3), Słowacja (3), Austria (2), USA (2) oraz Brazylia, Chorwacja, Portugalia, Rosja, Słowenia i Szwajcaria (po jednej osobie). Cele wyjazdów: konferencje - 50, konsultacje i wykłady - 38, staże - 4, wymiana - 1, inne powody - 14. Uczelnię odwiedziło w tym miesiącu 17 osób z 9 krajów: Egipt (4), Czechy (3), Białoruś (2), Turcja (2), Wielka Brytania (2), Niemcy (1), Słowenia (1), Sudan (1), Ukraina (1).

Sierpień

Zarejestrowano 49 wyjazdów zagranicznych do 14 następujących krajów: Niemcy (14), Szwajcaria (7), Finlandia (5), Czechy (4), Tajwan (4), Słowacja (3), USA (3), Francja (2), Wielka Brytania (2), Austria (1), Bułgaria (1), Grecja (1), Irlandia (1), Ukraina (1). Cele wyjazdów: konferencje - 30, konsultacje i wykłady - 13, staże - 3, wymiana - 1, inne powody - 2.

Do Uczelni przybyło w tym miesiącu 12 osób z 7 krajów: Wielka Brytania (4), Portugalia (3), Czechy (1), Dania (1), Japonia (1), Ukraina (1), Włochy (1).

"Higiena i Bezpieczeństwo Pracy". Równocześnie odbyło się spotkanie organizatorów studiów oraz osób współpracujących przy tworzeniu nowej specjalności z zakresu higieny i bezpieczeństwa pracy na naszym Wydziale.

Zbigniew Popiołek

ORGANIZACJA

W okresie lipiec-wrzesień 2000 roku ukazały się następujące wewnętrzne akty normatywne Rektora Politechniki Śląskiej:

■ Zarządzenia

- Nr 28/1999/2000 z dnia 14 lipca w sprawie wprowadzenia z dniem 1 września 2000 roku

Wrzesień

Zarejestrowano aż 183 wyjazdy zagraniczne. Na liście 23 krajów, do których udali się w tym miesiącu nasi pracownicy są: Czechy (43), Niemcy (38), Słowacja (20), Hiszpania (9), Ukraina (9), USA (7), Wielka Brytania (7), Austria (6), Włochy (6), Finlandia (5), Słowenia (5), Francja (4), Rosja (4), Holandia (3), Izrael (3), Belgia (2), Białoruś (2), Chorwacja (2), Dania (2), Portugalia (2), Szwajcaria (2), Kanada (1), Norwegia (1). Cele wyjazdów: konferencje - 130, konsultacje i wykłady - 34, staże - 5, wymiana - 5, inne powody - 9.

Do Uczelni przybyło w tym miesiącu 8 osób z Czech (4), Słowacji (4) i Izraela (1).

■ PARK TECHNOLOGICZNY HSINCHU na Tajwanie

Uczestnicy międzynarodowej konferencji na temat kształcenia inżynierów (International Conference on Engineering Education ICEE'2000) mieli okazję zwiedzić park technologiczny Hsinchu. Jest to większy z dwóch parków technologicznych zlokalizowanych na wyspie. Znajduje się 70 km na południe od stolicy Taipei i zajmuje teren 600 ha. Został utworzony w 1980 r. staraniem tajwańskiej National Science Council. Na terenie parku dominują firmy specjalizujące się w:

- układach scalonych,
- komputerach i urządzeniach peryferyjnych,
- telekomunikacji,
- optoelektronice,
- mechanice precyzyjnej i inżynierii materiałowej,
- biotechnologii.

Prorektorzy Politechniki Śląskiej prof. R. Sosnowski i prof. W. Zieliński podczas zwiedzania parku technologicznego Hsinchu na Tajwanie

Blisze informacje o parku technologicznym Hsinchu można znaleźć na stronie internetowej pod adresem

<http://www.sipa.gov.tw>

Jerzy Barglik

FESTIWAL NAUKI „Śląsk - 2000”

Po raz pierwszy na Śląsku w dniach 21 - 24 września br. zorganizowano Festiwal Nauki, tj. cykl imprez, których celem była promocja nauki i kultury. Patronat nad festiwalem objął Marszałek Województwa Śląskiego Jan Olbrycht, a honorowym gościem był Minister Nauki i Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych prof. Andrzej Wiszniewski. W Komitecie Honorowym Festiwalu był m.in. Rektor Politechniki Śląskiej prof. Bolesław Pochopień. Organizatorami festiwalu byli przedstawiciele 16 instytucji naukowych, w tym Politechniki Śląskiej, oraz Zarząd Województwa Śląskiego i Urzędy Miast Gliwice i Katowice. Pełnomocnikiem Rektora ds. imprez organizowanych w naszej Uczelni był prof. Jerzy Ciba z Wydziału Chemicznego. W ramach festiwalu na poszczególnych Wydziałach zorganizowano prelekcje, sesje naukowe, wystawy itp. Odbywały się również zjazdy wychowanków Politechniki Śląskiej. W programie festiwalu zarejestrowane były następujące imprezy organizowane w naszej Uczelni:

Wydział Architektury

- Wystawa prac studentów Wydziału

Wydział Automatyki, Elektroniki i Informatyki

- Wykłady popularno-naukowe:
 - Ile superkomputerów zmieści się na ostrzu szpilki? (dr inż. J. Izydorczyk)
 - Ogniwa słoneczne (dr inż. K. Waczyński, mgr inż. K. Drabczyk)
 - Igła w stogu siana. Poszukiwania w mikroświecie (dr inż. J. Ichnatowicz)
 - Telekomunikacja światłowodowa (dr inż. J. Mazur)
 - Kierunki rozwoju współczesnej informatyki
 - monotehnologie, samoreplikacje i nanosystemy informatyki (prof. St. Węgrzyn)
 - Wkład środowiska śląskiego w rozwój krajowej i światowej informatyki (prof. A. Grzywak)
- Kalejdoskop automatyki
- Zwiedzanie laboratoriów Instytutu Elektroniki

Wydział Budownictwa

- Prezentacja laboratoriów Wydziału

Wydział Chemiczny

- Prezentacja laboratoriów Wydziału:
 - spektroskopia NMR
 - mikroskop - efekt tunelowy
 - żywy układ okresowy pierwiastków
 - ciekawe reakcje chemiczne

Wydział Elektryczny

- XIII Zjazd Wychowanków Wydziału
- Sesja naukowa "Elektryka'2000"

- Spotkania panelowe w instytutach i katedrze Wydziału połączone ze zwiedzaniem laboratoriów

Wydział Górnictwa i Geologii

- Wystawa skał i minerałów
- Biotechnologia środowiskowa - prezentacje i prelekcje połączone ze zwiedzaniem laboratoriów

Wydział Matematyczno-Fizyczny

- Wystawa z okazji 30-lecia Instytutu Fizyki
- Sesja w ramach Zjazdu Wychowanków Wydziału Matematyczno-Fizycznego

Centrum Promocji Kultury Zagranicznej

- Etos pracy w poezji Roździeńskiego i Ligońia
- prelekcje

(m)

V Konferencja Dziekanów WYDZIAŁÓW INŻYNIERII ŚRODOWISKA POLSKICH POLITECHNIK

W dniach 29-30.05.2000 r. w Jastrzębiej Górze odbyła się V Konferencja Dziekanów Wydziałów Inżynierii Środowiska 15 polskich politechnik. Obradom przewodniczył Dziekan Wydziału Inżynierii Środowiska Politechniki Gdańskiej prof. dr hab.inż. Bohdan Zadroga. Wydział Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej reprezentowała w tym spotkaniu dr hab.inż. Jolanta Bohdziewicz prof. nzw. w Pol. Śl., pełniąca funkcję prodziekana ds. studenckich na kierunku Inżynieria i Ochrona Środowiska.

W czasie trwania konferencji przyjęto kilka uchwał i stanowisk, z których najważniejsze to:

- uchwała w sprawie złożenia wniosku do KBN o potrzebie utworzenia Sekcji Inżynierii Środowiska w zespole T-09;
- uchwała o konieczności wprowadzenia systematycznych seminariów dydaktycznych;
- opracowanie wykazu krajowych czasopism naukowych i naukowo-technicznych z zakresu "Inżynieria Środowiska".

W spotkaniu uczestniczył Naczelnik Departamentu KBN mgr inż. K. Szubski, który przedstawił problematykę prac zespołu T-09.

Uczestnicy V Konferencji Dziekanów Wydziałów Inżynierii Środowiska jednogłośnie wybrali na przewodniczącego VI Konferencji

Dziekana Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki Politechniki Śląskiej dra hab. inż. Ryszarda Wilka prof.nzw. w Pol. Śl., pozostawiając gospodarzom przyszłego spotkania wybór miejsca przeprowadzenia konferencji.

Ryszard Wilk

KONFERENCJE I SEMINARIA NAUKOWE

■ Seminarium naukowe Sekcji Spalania KTiS PAN oraz PIS

W dniu 26 maja br. na Wydziale Inżynierii Środowiska i Energetyki odbyło się seminarium naukowe Sekcji Spalania Komitetu Termodynamiki i Spalania Polskiej Akademii Nauk oraz Polskiego Instytutu Spalania.

Seminaria odbywają się dwa razy w roku i organizowane są przez różne uczelnie oraz ośrodki naukowo-badawcze prowadzące działalność w zakresie procesów spalania. Tym razem roli gospodarza podjął się Instytut Techniki Ciepłej Politechniki Śląskiej, a głównymi organizatorami byli pracownicy Instytutu: prof. Ryszard WILK - wiceprzewodniczący Sekcji Spalania KTiS oraz dr inż. Zbigniew Żmudka - sekretarz Sekcji Spalania.

Tradycyjnie seminarium rozpoczęło się od zebrania organizacyjnego Sekcji Spalania KTiS, któremu przewodniczyła prof. Elżbieta M. Bulewicz z Politechniki Krakowskiej. Otwarcia części naukowej dokonał prof. Piotr Wolański z Politechniki Warszawskiej - prezes Polskiego Instytutu Spalania. Następnie uczestników seminarium powitał prof. Andrzej Ziębik - dyrektor Instytutu Techniki Ciepłej Politechniki Śląskiej, który przedstawił w skrócie historię ITC oraz informację o działalności naukowo-badawczej i dydaktycznej Instytutu.

Wygłoszone zostały dwa obszernie referaty naukowe. Dr inż. Andrzej Szlęk (Politechnika Śląska) omówił wyniki i zakres prac projektu badawczego zatytułowanego "Rozwój, charakterystyzowanie oraz skalowanie rozpylaczy dla potrzeb techniki spalania oferującej znaczne oszczędności paliwa i drastyczną redukcję emisji CO₂ i NO", który wykonywany jest w ramach V Programu Ramowego Unii Europejskiej. Dr inż. Antoni Zajdel (Politechnika Śląska) przedstawił referat zatytułowany "Badania spalania lekkiego oleju opałowego". Dłu-

ga i interesująca dyskusja, jaka wywiązała się po wygłoszonych referatach, potwierdziła aktualność i dużą wagę poruszanych zagadnień.

Zbigniew Żmudka

■ Geometria i grafika w kształceniu współczesnego inżyniera

W dniach 19 - 21 czerwca br. odbyło się w Wiśle kolejne, coroczne seminarium organizowane przez Ośrodek Geometrii i Grafiki Inżynierskiej Politechniki Śląskiej w Gliwicach, zatytułowane "Geometria i grafika w kształceniu współczesnego inżyniera", poświęcone dydaktyce.

W seminarium uczestniczyło 67 osób w tym:

- 13 uczestników z zagranicy (Austria, Czechy, Słowacja, Ukraina i Węgry),
- 54 osób z Polski.

Reprezentowanych było 5 ośrodków zagranicznych oraz 14 ośrodków krajowych.

Wygłoszono 39 referatów, w większości których autorzy zwracali uwagę na rolę technik komputerowego wspomaganie projektowania (CAD) w procesie nauczania. Nawiązując do referatów dotyczących unifikacji i stosowania Polskich Norm była prezentacja Elektronicznej Biblioteki Norm INTEGRAM wydawnictwa Ars Boni Sp. z o.o. z Poznania.

Szczególne zainteresowanie i uwagę wzbudziła prelekcja prof. Stefana Przewłockiego dotycząca pracy Centralnej Komisji do spraw Tytułu Naukowego i Stopni Naukowych.

Streszczenia wszystkich referatów zostały wydrukowane w materiałach seminaryjnych w języku angielskim i polskim oraz są dostępne w internecie.

*Sekretarz Seminarium
mgr inż. arch. Monika Bizoń*

■ Chemia analityczna u progu trzeciego tysiąclecia

W dniach 9-14 lipca 2000 r., na Wydziale Chemicznym Politechniki Śląskiej odbyła się VI Polska Konferencja Chemii Analitycznej obradująca pod hasłem "Chemia analityczna u progu trzeciego tysiąclecia". Konferencja ta, podobnie jak poprzednie konferencje z tego cyklu organizowane od 1951 roku w różnych ośrodkach akademickich w Polsce przez Komitet Chemii Analitycznej Polskiej Akademii

Nauk, należała do najbardziej prestiżowych spotkań chemików analityków z kraju i zagranicy. Przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego VI Polskiej Konferencji Chemii Analitycznej była prof. dr hab. Irena Baranowska - kierownik Katedry Chemii Analitycznej i Ogólnej Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach i wiceprzewodniczącą Komitetu Chemii Analitycznej PAN. Komitetowi Naukowemu przewodniczył prof. dr hab. Adam Hulanicki - przewodniczący Komitetu Chemii Analitycznej PAN. W konferencji wzięło udział około 430 uczestników z 16 krajów: Australii, Belgii, Czech, Finlandii, Hiszpanii, Kanady, Litwy, Niemiec, Portugalii, Republiki Południowej Afryki, Rosji, Rumunii, Słowacji, Turcji, USA, Wielkiej Brytanii i Polski.

W obradach uczestniczyli przedstawiciele 23 renomowanych firm zagranicznych i krajowych, prezentując aparaturę laboratoryjną i sprzęt kontrolno-pomiarowy, urządzenia do przygotowania próbek do badań, a także od-

Goście i uczestnicy konferencji „Chemia analityczna ...”

czynniki i wzorce chemiczne. Otwarcie konferencji zaszczylicili swoją obecnością między innymi JM Rektor Politechniki Śląskiej prof. Bolesław Pochopień, Wicewojewoda Śląski Andrzej Gałazewski, Prezydent miasta Gliwice prof. Zygmunt Frankiewicz, Wiceprzewodniczący ZG PTCh prof. Krzysztof Kasiura i Prezes SITPCHEM mgr inż. Jerzy Kropiwnicki.

Program obrad obejmował prezentację 9 referatów plenarnych, 37 referatów sekcyjnych, 63 komunikatów i 254 prezentacji posterowych. Tematy referatów plenarnych były następujące:

1. Applications of mass spectrometry in food safety - J. Gilbert (Ministry of Agriculture and Food, Central Science Laboratory, Sand Hutton, York, Wielka Brytania),

2. Neutronowa analiza aktywacyjna i jej wkład do nieorganicznej analizy śladowej - R. Dybczyński (Zakład Chemii Analitycznej Instytutu Chemii i Techniki Jądrowej, Warszawa),
3. Trace metal speciation in environment and in living organisms: the differential feature - A. Snaz-Medel (Universidad di Oviedo, Oviedo, Hiszpania),
4. Współczesne kierunki w monitoringu i analizie zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego - J. Namieśnik (Katedra Chemii Analitycznej Politechniki Gdańskiej, Gdańsk),
5. Czy analitykowi potrzebna jest znajomość chemii - K. Kasiura (Katedra Chemii Analitycznej Politechniki Warszawskiej, Warszawa),
6. Validation of spectrochemical methods - being used for steel production control and product analysis - K. Ohls (Westfälische Wilhelms - Universität Munster, Niemcy),
7. The extraction of information from complex analytical data sets by using chemometric methods - D.L. Massart (Vrije Universiteit Brussel, Bruksela, Belgia), B. Walczak (Instytut Chemii Uniwersytetu Śląskiego, Katowice),
8. Design of selective layers for solid state electrochemical gas sensor - M. Josowicz (School of Chemistry and Biochemistry, Georgia Institute of Technology, Atlanta, Georgia, USA),
9. Metody chromatograficzne, spektralne i elektrochemiczne w badaniach podstawowych i w analizie środowiska, przemysłowej i klinicznej - I. Baranowska (Katedra Chemii Analitycznej i Ogólnej, Politechniki Śląskiej Gliwice).

Obrady konferencji odbywały się w następujących sekcjach:

Sekcja I: Badania podstawowe w chemii analitycznej

Sekcja II: Analityka zanieczyszczeń środowiska przyrodniczego

Sekcja III: Analiza żywności

Sekcja IV: Analiza leku, toksykologiczna i kliniczna

Sekcja V: Analityka w przemyśle i kontroli jakości

Sekcja VI: Mikrosymposium chromatograficzne

Wszystkie nadesłane prace były recenzowane przez członków Komitetu Naukowego Konferencji, więc do prezentacji ustnej lub posterowej zakwalifikowano tylko te, które zawierały istotne elementy nowości naukowej i swoim poziomem nadawały się do prezentacji na konferencji. Prezentowane na konferencji referaty

plenarne, sekcyjne, komunikaty i referaty posterowe zostały opublikowane w języku polskim lub angielskim, w 3-tomowych starannie opracowanych materiałach konferencyjnych, w formie pełnych publikacji lub streszczeń.

VI Polska Konferencja Chemii Analitycznej umożliwiła jej uczestnikom zapoznanie się z najnowszymi wynikami badań z zakresu chemii analitycznej, w tym obejmującymi zarówno badania podstawowe, problemy poboru i przygotowania próbek do analiz, kontrolę jakości. Konferencja umożliwiła również nawiązywanie nowych kontaktów pomiędzy analitykami jak i wzbogacenie już istniejących form współpracy między ośrodkami krajowymi i zagranicznymi. W ramach obrad odbyło się również posiedzenie Komitetu Chemii Analitycznej PAN, które zostało poprzedzone wręczeniem nagrody firmy Merck (Darmstadt, Niemcy) dr Monice Asztemborskiej z Instytutu Chemii Fizycznej PAN z Warszawy, za najlepszą rozprawę doktorską z chemii analitycznej w roku 1999 i referatem laureatki.

Warto również wspomnieć o wywiadach telewizyjnych, radiowych i prasowych przeprowadzonych z prof. Ireną Baranowską i prof. Adamem Hulanickim, które umożliwiły przybliżenie tematyki konferencji oraz propagowanie osiągnięć chemii analitycznej opinii publicznej. Uczestnicy konferencji bardzo pozytywnie ocenili zarówno merytoryczną jak i organizacyjną stronę obrad, czego wyrazem są liczne podziękowania ustne i pisemne przekazywane przez uczestników konferencji.

W podsumowaniu można stwierdzić, że VI Polska Konferencja Chemii Analitycznej była ważnym wydarzeniem naukowym w kraju i przyczyniła się do propagowania osiągnięć polskich chemików analityków w kraju i zagranicą.

dr inż. Andrzej Wyciślik

■ III Kongres Technologii Chemicznej Gliwice, 5-8 września 2000 r. "TECNOLOGIA CHEMICZNA NA PRZEŁOMIE WIEKÓW"

Kongres Technologii Chemicznej jest organizowanym co trzy lata forum wymiany myśli i dorobku polskiej nauki i przemysłu, związanych z technologią chemiczną. Cykl Kongresów zapoczątkowany został w roku 1994 na I Kongresie w Szczecinie i kontynuowany był na II Kongresie we Wrocławiu w roku 1997. Celem III Kongresu jest refleksja nad dotychczasowymi osiągnięciami polskiej technologii chemicznej oraz wskazanie pożądanego kierunku rozwoju nauki. Przedstawione zostały naj-

nowsze osiągnięcia w dziedzinie badań naukowych i rozwojowych w technologii chemicznej oraz dokonań w przemyśle chemicznym i przemysłach pokrewnych. Analiza stanu aktualnego wiedzy posłużyła do określenia propozycji rozwoju technologii chemicznej jako nauki, przedmiotu nauczania oraz fundamentu przemysłu chemicznego u progu nadchodzącego tysiąclecia.

Obszerna tematyka III Kongresu podzielona została na następujące sekcje:

- Sekcja I Nowości i kierunki rozwoju petrochemii i technologii rafineryjnych
- Sekcja II Rozwój podstawowej syntezy organicznej
- Sekcja III Stan i rozwój technologii związków nieorganicznych i nawozów sztucznych
- Sekcja IV Problemy elektrochemii stosowanej
- Sekcja V Rozwój małotonazowej syntezy chemicznej
- Sekcja VI Nowe i udoskonalone materiały, tworzywa, polimery
- Sekcja VII Chemiczna przeróbka węgla, perspektywy
- Sekcja VIII Kataliza stosowana, katalizatory
- Sekcja IX Chemiczne metody w ochronie środowiska
- Sekcja X Tendencje rozwojowe inżynierii chemicznej i aparatury chemicznej
- Sekcja XI Nauczanie technologii chemicznej i inżynierii chemicznej w kształceniu politechnicznym
- Sekcja XII Problemy proekologicznej strategii zrównoważonego rozwoju przemysłu chemicznego

Podczas III Kongresu ogłoszonych zostało 6 referatów plenarnych omawiających stan i perspektywy na przełomie wieków technologii chemicznej nieorganicznej, technologii chemicznej organicznej, technologii polimerów, inżynierii chemicznej i procesowej, katalizy stosowanej oraz przemysłu chemicznego. Liczba zaakceptowanych do prezentacji referatów sekcyjnych, komunikatów oraz posterów przekroczyła 300.

Nad utrzymaniem odpowiedniego poziomu merytorycznego wystąpień kongresowych czuwali: Komitet Naukowy III Kongresu Technologii Chemicznej pod przewodnictwem prof. zw. dr hab.inż. Mariana Taniewskiego oraz Rada Przemysłowa III Kongresu Technologii Chemicznej pod przewodnictwem Prezesa Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego mgr. inż. Konstantego Chmielewskiego.

Honorowy patronat nad III Kongresem Technologii Chemicznej objęli:

- Prezes Rady Ministrów RP
prof. dr hab.inż. Jerzy Buzek
- Minister Edukacji Narodowej
prof. dr hab. Mirosław Handke
- Minister Nauki, Przewodniczący KBN
prof. dr hab.inż. Andrzej Wiszniewski
- Prezes Polskiej Akademii Nauk
prof. dr hab. Mirosław Mossakowski
- Minister Gospodarki
dr inż. Janusz Steinhoff
- Minister Skarbu mgr inż. Emil Wąsacz
- Prezes Zarządu Głównego PTChem
prof. dr hab. Jerzy Konarski
- Prezes Zarządu Głównego SITPChem
mgr inż. Jerzy Kropiwnicki
- Prezes Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego mgr inż. Konstanty Chmielewski
- Wojewoda Śląski Marek Kempski
- Prezydent Miasta Gliwice
dr hab.inż. Zygmunt Frankiewicz
prof. Pol. Śl.
- Rektor Politechniki Śląskiej
dr hab.inż. Bolesław Pochopień
prof. Pol.Śl.

Komitetowi Organizacyjnemu Kongresu przewodniczył prof. Jan Zawadiak - Dziekan Wydziału Chemicznego, a sekretarzem był dr inż. Janusz Wójcik - Prodziekan Wydziału Chemicznego.

W uroczystym otwarciu Kongresu, które odbyło się 5 września w Auli Głównej, uczestniczyli m.in. Prorektorzy prof. Wojciech Zieliński i prof. Jan Chojcan.

Obrazy III Kongresu Technologii Chemicznej prowadzone były w budynkach Wydziału Chemicznego Politechniki Śląskiej w Gliwicach, w tym również w zabytkowym budynku "Czerwonej Chemii".

W ramach Kongresu, oprócz sesji naukowych przewidziano liczne imprezy towarzyszące - koncerty, spektakle teatralne oraz spotkania towarzyskie.

Zorganizowano także dwie konferencje prasowe (5 lipca i 7 września), na których profesorowie M. Taniewski i J. Zawadiak przybliżyli genezę kongresów technologii chemicznej oraz rolę jaką one spełniają w środowisku chemików. Prowadzona była również dyskusja na temat stanu wiedzy chemicznej w społeczeństwie i oddziaływania przemysłu chemicznego na środowisko. W ciągu ostatnich lat udział chemii w zanieczyszczeniu środowiska znacznie zmalał. W dekadzie lat 90. (wg danych Polskiej Izby Przemysłu Chemicznego) emisję pyłów

zredukowano o ponad 98%, gazów o ponad 60%, odpadów o 70% i ścieków o ponad 95%. Podane liczby, jak stwierdzono, nie wskazują, że chemia jest już przemysłem czystym, ale obrazują ogromny postęp w dziedzinie ochrony środowiska w przemyśle chemicznym. III Kongres był także miejscem dyskusji o bardzo trudnej sytuacji instytutów naukowo-ba-

dawczych przemysłu i ośrodków badawczo-rozwojowych. Kongres podjął uchwały we wszystkich nurtujących polskich technologów sprawach. Uchwały te zostały przekazane wszystkim adresatom.

*Na podstawie informacji
Radosława Adamka,
rzecznika prasowego Kongresu*

XIII ZJAZD Wychowanków Wydziału Elektrycznego

W dniach 22 i 23 września br. Wydział Elektryczny przeżywał najazd swoich wychowanków. Z zaproszenia organizatorów skorzystało ponad 320 osób. Termin zjazdu wybrano w dniach trwającego na Śląsku "Festiwalu Nauki - Śląsk'2000". Zjazd zainaugurowała msza święta odprawiona w piątek rano w intencji wychowanków Wydziału w kościele p.w. św. Michała przy ul. Łużyckiej.

O godz. 10.00 tego dnia w Auli Głównej rozpoczęła się sesja naukowa p.n. "ELEKTRYKA'2000". W sesji, którą otworzyli JM Rektor prof. B. Pochopień, Dziekan Wydziału prof. B. Grzesik, prezes Oddziału Elektryków Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej mgr inż. T. Lipiński i prezes Oddziału Gliwickiego Stowarzyszenia Elektryków Polskich dr inż. M. Mikrut, oprócz wychowanków, uczestniczyli zaproszeni goście i pracownicy Wydziału.

Podczas sesji ogłoszono następujące referaty:

- Kształcenie inżynierów na Wydziale Elektrycznym - perspektywy - prof. K. Gierlotka
- Ewolucja elektroenergetycznej automatyki zabezpieczeniowej - prof. W. Winkler
- Elektromechaniczne przetworniki energii - prof. T. Glinka
- Co dalej z elektroenergetyką? - prof. J. Popczyk
- Jak problemy naukowe rozwiązuje mózg, a jak komputer? Przykład z teorii maszyn elektrycznych - prof. K. Kluszczyński
- Elektrotechnika dawniej i dziś - prof. B. Baron
- Ludwisarstwo dawniej i dziś - mgr inż. W. Felczyński
- Historia energoelektroniki - prof. B. Grzesik

Referaty zostały opublikowane w okolicznościowym Zeszytzie Naukowym "Elektryka". Z okazji zjazdu każda z jednostek wewnętrznych Wydziału wydała ponadto odrębny numer Zeszytu Naukowego "Elektryka" (w sumie wydano 5 Zeszytów Naukowych), w którym przedstawiono dorobek pracowników z ostatnich kilku miesięcy.

W godzinach popołudniowych odbyło się walne zgromadzenie członków Oddziału Elektryków Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej. W maju br. minęła 42. rocznica powstania Koła Elektryków, przekształconego później w Oddział. Koło zaistniało z inicjatywy absolwentów Wydziału z lat

Zjazd otworzył prezes Oddziału Elektryków Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej, mgr inż. Tadeusz Lipiński
(fot. St. Jakimowicz)

pięćdziesiątych, pragnących utrzymywać kontakty między sobą oraz łączność z Alma Mater i jej władzami. Jedną ze stałych form pracy Oddziału Elektryków jest organizowanie co cztery lata (w latach letnich olimpiad) zjazdów koleżeńskich.

Uczestnicy tegorocznego zjazdu podsumowali bogatą działalność oddziału w okresie ostatnich czterech lat (m.in. zjazdy roczników, wycieczki

Przemawia członek honorowy Oddziału Elektryków Stow. Wych. Pol. Śl., prof. Wilibald Winkler

(fot. St. Jakimowicz)

zagraniczne i krajowe) oraz wybrali Zarząd Oddziału i Komisję Rewizyjną na kolejną czteroletnią kadencję. Zjazd nadał członkostwo honorowe m.in. prof. Wilibaldowi Winklerowi, wiceministrowi EN, wychowankowi Wydziału, prof. Tadeuszowi Glince, wieloletniemu Dziekanowi i również wychowankowi Wydziału, oraz pośmiertnie dwóm profesorom: Antoniemu Boguckiemu i Władysławowi Mizi.

Wieczorem w stołówce akademickiej przy ul. Łużyckiej odbyło się spotkanie koleżeńskie. Jak zwykle wspomniano dawne studenckie

Uczestnikom spotkania koleżeńckiego humory dopisują

czasami, swoich profesorów. Była muzyka, śpiewy i tańce.

W sobotę odbyły się spotkania panelowe w instytutach i katedrze. Do wychowanków dołączyli w tym dniu goście, którzy w ramach "Festiwalu Nauki - Śląsk'2000" skorzystali z możliwości zapoznania się z dorobkiem i bazą naukowo-dydaktyczną Wydziału.

Ostatnim, niezwykle atrakcyjnym - jak się okazało - punktem programu był wyjazd do ludwisarni p.p. Felczyńskich w Gliwicach, gdzie odbył się pokaz technologii produkcji dzwonów prezentowany przez pana Waława Felczyńskiego i jego córkę Annę. Ludwisarnia Felczyńskich, działająca dziś w Gliwicach przy ul. Jana Śliwki 86 pod nazwą "Odlewnia Dzwonów i Pomników - Felczyńscy", Sp. z o.o., jako jedyna odlewnia ludwisarska w Polsce posiada zarejestrowany znak towarowy - "rok założenia 1808", "Encyklopedia muzyczna" (tom III), wydana przez Państwowe Wydawnictwo

Muzyczne, podaje całe drzewo genealogiczne rodu ludwisarzy Felczyńskich. W sumie od powstania firmy w Kałuszu na Ukrainie odlano 27 000 dzwonów, z których każdy zawierał jakąś część historii naszego narodu i kościoła. Pan Waław Felczyński, dzisiejszy współwłaściciel firmy, jest absolwentem Wydziału Elektrycznego pierwszego rocznika (ukończył studia w roku 1949) i przez wiele lat był projektantem w biurze projektowym "Energoprojekt" w Gliwicach. Zjazd Wychowanków Wydziału Elektrycznego był okazją dla jego uczestników

do zwiedzenia tego unikalnego zakładu. Stał się również okazją do przekazania Wydziałowi przez p. W. Felczyńskiego symbolicznego daru, jakim jest dzwon odlany specjalnie dla upamiętnienia 55 rocznicy istnienia Wydziału.

Następny statutowy zjazd odbędzie się za cztery lata, w roku kolejnej olimpiady letniej. Organizatorami imprez zjazdowych byli pracownicy Wydziału oraz

(fot. St. Jakimowicz)

Zarząd Oddziału Elektryków Stowarzyszenia Wychowanków Politechniki Śląskiej i Oddział Gliwicki Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

(m)

SPOTKANIE Z PREZYDENTEM ZABRZA

Na Wydziale Organizacji i Zarządzania odbyło się spotkanie studentów z prezydentem Zabrze mgr inż. Romanem Urbańczykiem pt. "Możliwości rozwojowe miasta Zabrze i regionu". Spotkanie zorganizowało Naukowe Koło Ekonomiczne działające na tym Wydziale. Pan prezydent w czasie godzinnej prelekcji przedstawił swoje dokonania, zapoznał studentów z problemami związanymi z restrukturyzacją przemysłu ciężkiego, a także wprowadził słuchaczy w kulisy negocjacji z wielkimi koncernami zachodnimi przy powstawaniu centrów handlowych Makro i M1. Po prelekcji odbyła się dyskusja, w czasie której prezydent odpowiadał na pytania studentów dotyczące przyszłości miasta, finansowania i rozbudowy Wydziału oraz szans absolwentów naszej Uczelni na rynku pracy. Wizyta prezydenta miasta skłoniła nas do głębszego zastanowienia się nad przyszłymi losami nas, przyszłych absolwentów Politechniki Śląskiej. Nie jest bowiem tajemnicą, iż miejsc pracy w naszym regionie - a w szczególności na terenie miasta Zabrze - brakuje.

Czy wystarczy spokojnie i cierpliwie czekać, z nadzieją na rozkwit i rozbudowę miast, które w znacznej mierze odsłoniłyby ciemne chmury? A taką - od dłuższego czasu trwającą rozbudowę Zabrze - prezydent miasta potwierdza.

Jest w tym wszystkim jednak bardzo pozytywna myśl. Bowiem studia, które każdy z nas podjął, gwarantują nam bardzo dobry start w przyszłość. I choć nie każdy z nas w to śmiało wierzy, to jednak odpowiednia doza odwagi i wiary we własne możliwości może naprawdę pozytywnie zaowocować i to szybciej niż się tego spodziewamy. Wiele rzeczy wymaga w życiu ogromnego wysiłku. Nie liczymy więc na łatwe szczęście, tylko spróbujmy o coś powalczyć. A wtedy znalezienie miejsca pracy nie będzie już dla nas odległym marzeniem. I o tym właśnie prezydent Zabrze na spotkaniu ze studentami naszego Wydziału powiedział.

Naukowe Koło Ekonomiczne, założone na Wydziale Organizacji i Zarządzania z inicjatywy dr. Fryderyka Kabsy oraz studentów Wydziału Organizacji i Zarządzania jesienią 1995 r., jest efektem chęci realizowania ciekawych projek-

tów oraz uzupełnienia programu studiów o działania praktyczne.

Naszym najważniejszym celem jest aktywizacja środowiska studenckiego Wydziału Organizacji i Zarządzania Politechniki Śląskiej. Poprzez nasze działania chcemy zwiększać zainteresowanie tematami ekonomii i zarządzania oraz promować Wydział OiZ na sympozjach i konferencjach naukowych w Polsce.

*Ania Adamczyk
Wojciech Grzesiok*

Z PRAC KBN

■ Nasi profesorowie w KBN

W wyniku wyborów do zespołów komisji Komitetu Badań Naukowych czwartej kadencji, przeprowadzonych zgodnie z przepisami art. 18-21 ustawy z 12 stycznia 1999 r. o utworzeniu Komitetu Badań Naukowych, nasi profesorowie zostali członkami trzech różnych zespołów:

- prof. dr hab. inż. Marek HETMAŃCZYK został członkiem Zespołu Inżynierii Materiałowej i Technologii Materiałowych Komisji Badań Stosowanych Komitetu Badań Naukowych,
- prof. dr hab. inż. Tadeusz CHMIELNIAK został członkiem Zespołu Elektrotechniki, Energetyki i Metrologii Komisji Badań Stosowanych Komitetu Badań Naukowych,
- prof. dr hab. inż. Andrzej ŚWIERNIAK został członkiem Zespołu Elektroniki, Automatyki i Robotyki, Informatyki i Telekomunikacji Komisji Badań Stosowanych Komitetu Badań Naukowych.

■ Posiedzenia Komitetu

29 czerwca 2000 roku odbyło się posiedzenie Komitetu Badań Naukowych. Obradom przewodniczyła prof. Janina Józwiak - zastępca przewodniczącego Komitetu.

Komitet zaaprobował - przedłożony przez Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej - projekt uchwały w sprawie podziału środków przeznaczonych w 2000 r. na dofinansowanie realizacji zadań dotyczących uczestnictwa polskich zespołów w projektach 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej. Komisja przydzieliła 1 497 300 zł na dofinansowanie uczestnictwa siedmiu zespołów w 5. PR w latach 2000-2002 (w tym na 2000 rok - 551 900 zł) oraz 45 000 dla trzech zespołów na dofinansowanie kontynuacji współ-

pracy z partnerami zagranicznymi i ponownego przygotowania wniosku w związku ze zgłoszeniem w ramach 5. PR projektu, który nie został przyjęty do realizacji, a był oceniony jako co najmniej dobry.

Sekretarz Komitetu min. Jan Krzysztof Frąckowiak przedstawił projekt uchwały KBN zmieniającej uchwałę w sprawie kryteriów i trybu przyznawania środków finansowych na dofinansowanie realizacji zadań dotyczących uczestnictwa polskich zespołów w projektach 5. PR w latach 1999-2002. Dokonanie uzupełnienia uchwały nr 25/99 było niezbędne, gdyż w ramach dofinansowywania projektów 5. PR należało stworzyć możliwość dofinansowania także projektów nazywanych "sieciami". Obejmują one współpracę, w ustalonym dla danej sieci zakresie, pomiędzy jednostkami tworzącymi sieć. Współpraca może dotyczyć wspólnych badań naukowych i prac rozwojowych, szkoleń i innych działań na rzecz rozwoju kadr, operowania informacją naukową i naukowo-techniczną, promocji i praktycznego wykorzystania wyników wspólnych prac. Rozszerzenie zakresu dofinansowania wymagało równoczesnego zwiększenia środków przeznaczonych na realizację zadań w ramach 5. PR w 2000 r. z kwoty 2 500 000 zł do 4 000 000 zł. Komitet uchwałą podjął równocześnie stosownie zmieniając "Uzupełniające kryteria i tryb przyznawania środków finansowych na wybrane międzynarodowe specjalne programy" ustalone 20 stycznia 1999 r.

Komitet podjął uchwałę w sprawie podziału środków finansowych przeznaczonych na finansowanie projektów badawczych XIX konkursu pomiędzy komisje i zespoły Komitetu. Wykorzystanych zostanie 52 394 314 zł, z których wyodrębniono 13 049 711 zł na finansowanie projektów badawczych osób rozpoczynających pracę naukową oraz projektów badawczych zgłoszonych przez promotorów prac doktorskich (GP).

Min. Małgorzata Kozłowska omówiła projekt programu infrastruktury informatycznej polskiego środowiska naukowo-akademickiego na lata 2001-2005 "PIONIER. Polski Internet Optyczny" (<http://www.kbn.gov.pl/analizy/pionier/info0615.html>). Projekt PIONIER przedstawiony został komisjom i Komitetowi w trakcie lutowych posiedzeń, a następnie został skierowany do dyskusji środowiskowej zakończonej konferencją uzgodnieniową 2 czerwca br. Przyjęto tam szereg ustaleń dotyczących założeń programu oraz ustalono pro-

cedurę prac dotyczących korekt projektu. Z dokumentem zapoznaly się w czerwcu br. obie komisje. Komitet zaakceptował jedno-myślnie cele i kierunki określone w projekcie oraz sposób jego realizacji.

Departament Studiów i Polityki Naukowej przedłożył do rozpatrzenia informację o raportach z realizacji zadań dofinansowywanych ze środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania (DOT) w 1999 r. przedłożonych przez naczelne i centralne organy administracji rządowej oraz Polską Akademię Nauk. Sprawozdanie zawiera szczegółowe rozliczenie w formie 31 raportów ogólnie wydatkowanej kwoty 43 061 002 zł. Zastrzeżenia Komitetu wzbudził jedynie raport Ministerstwa Skarbu Państwa i zostanie on poddany ponownej analizie.

Komitet - zgodnie z wnioskami zespołów - odstąpił od ustanawiania projektów badawczych zamawianych:

- PBZ-28-12 "Ogólnokrajowy program ciągłego nadzoru jakości w leczeniu i rehabilitacji dzieci z rozszczepieniem wargi i podniebienia"
- PBZ-16-11 "Program prewencji cukrzycy insulinozależnej u dzieci i młodzieży"
- PBZ-04-12 "Rehabilitacja budowli i zespołów zabytkowych aktywnymi i bezskurczowymi materiałami kompatybilnymi z materiałem naprawianej konstrukcji"
- PBZ-18-13 "System transportowy województwa katowickiego"
- PBZ-08-15 "Model funkcjonowania ustawicznej edukacji zawodowej w Polsce w perspektywie integracji z Unią Europejską".

Na konkursy wpływały nieliczne oferty krytycznie oceniane przez właściwe sekcje. Równocześnie Komitet postanowił ponownie ogłosić konkurs na realizację projektu celowego zamawianego PCZ-01-20 "Krajowy Program Klimatyczny".

Komitet powołał szereg opiniodawczo-doradczych zespołów na okres do 31 grudnia 2000 (co związane jest z przewidywanym terminem wejścia w życie nowych przepisów zamieszczonych w projekcie ustawy o zmianie ustawy o utworzeniu KBN):

- Zespół ds. Obronności i Bezpieczeństwa Państwa
- Zespół ds. Infrastruktury Informatycznej
- Zespół ds. Projektów Celowych Zamawianych
- Zespół ds. Upowszechniania Nauki i Informatyki Naukowej
- Zespół ds. Rozwoju i Promocji Nauki

- Zespół ds. Współpracy Naukowej i Naukowo-Technicznej z Zagranicą
- Równocześnie Komitet postanowił, że:
- Zespół ds. Dotowania Podmiotowego i Polityki Inwestycyjnej
 - Zespół ds. Programowania Badań Naukowych
 - Zespół ds. Programowania Prac Rozwojowych

zostaną powołane na czas trwania czwartej kadencji Komitetu w trakcie wrześniowego posiedzenia.

Następnie Komitet wysłuchał informacji Departamentu Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej o udziale polskich jednostek naukowo-badawczych w projektach 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej. Komisja Europejska przekazała wezwanie do zapłaty drugiej części składki Polski do tegorocznego budżetu 5. PR. Po uwzględnieniu czterdziestoprocentowej redukcji na rok 2000 oraz po pomniejszeniu o 893 479 euro z tytułu niepełnego wykorzystania budżetu 5. PR w roku 1999, składka ta wynosi 15 404 405 euro. Ponad połowa (16 149 850 euro) składki rocznej (31 702 293 euro) będzie pokryta ze środków programu Phare2000. Od początku bieżącego roku KBN przyznał łącznie 1 095 000zł dla 73. jednostek na koszty kontynuowania współpracy z partnerami zagranicznymi i ponowne przygotowanie wniosków do 5. PR. Suma dotacji przeznaczonych przez Komitet na dofinansowanie udziału polskich zespołów w zaakceptowanych przez Komisję Europejską projektach wyniosła już 5 757 470 zł, a środki te przyznano 41 jednostkom. Ponadto 166 000 zł przyznano na zorganizowanie dwóch konferencji w ramach jednego z programów 5. PR. Komitet zapoznał się również z listem ambasadora RP przy Unii Europejskiej Jana Truszczyńskiego na temat opinii i propozycji Szwajcarii odnoszącej się do przygotowywanego 6. Programu Ramowego UE. Ambasador proponuje, by KBN przygotował podobny dokument z polskimi propozycjami i przekazał go Komisji Europejskiej. Na zakończenie ustalono, że następne zebranie Komitetu Badań Naukowych odbędzie się 21 września.

■ 21 września br. odbyło się posiedzenie Komitetu Badań Naukowych. Obradom przewodniczył prof. Andrzej Wiszniewski - Minister Nauki, Przewodniczący Komitetu.

Komitet zaaprobował - przedłożony przez Departament Studiów i Polityki Naukowej - projekt

uchwały zmieniającej uchwałę nr 1/2000 w sprawie przyznania środków finansowych na dofinansowanie działalności ogólnotechnicznej i wspomagającej badania (DOT) w roku 2000. Komitet zwiększył środki na DOT z 45 786 600 zł do 47 119 976 złotych z przeznaczeniem dla: Ministra Edukacji Narodowej, Prezesa PAN, Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych i Ministra Nauki - Przewodniczącego KBN.

Komitet zaakceptował wyjaśnienia przedłożone przez Ministra Skarbu Państwa w sprawie raportu z realizacji zadań dofinansowywanych ze środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania (DOT-R) w 1999 roku i uznał zadania za wykonane i rozliczone.

Minister Jan Krzysztof Frąckowiak zreferował założenia kontynuacji Centrów Doskonałości w latach 2001-2002. W wyniku postępowania konkursowego, w grudniu 1999 roku, Minister Nauki, Przewodniczący KBN nominował 5 pilotażowych Centrów Doskonałości na okres trzech lat:

- Centrum Chemii Krzemu (instytucja wiodąca: Wydział Chemii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu),
- Centrum Mechanizmów Neurodegeneracji (Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN w Warszawie),
- Centrum Systemów Ciśnieniowych (Instytut Podstawowych Problemów Techniki PAN w Warszawie),
- Centrum Technik Laserowych i Biomateriałów w Medycynie (Instytut Techniki Radiacyjnej Politechniki Łódzkiej),
- Krakowskie Centrum Telemedycyny i Medycyny Zapobiegawczej (Wydział Elektrotechniki Automatyki Informatyki i Elektroniki AGH).

Centra Doskonałości nie stanowią nowych instytucji badawczych, ale są współpracującymi organizacjami nominowanymi na z góry określony okres. Cele Programu Centrów Doskonałości zostały określone następująco:

- zwiększenie roli nauki i badań jako czynnika podnoszącego konkurencyjność polskiej gospodarki i społeczeństwa,
- tworzenie silniejszych powiązań pomiędzy badaniami i praktyką, stymulujących powstanie rozwiązań innowacyjnych,
- wzmocnienie współpracy pomiędzy jednostkami naukowymi i realizującymi podobne cele badawcze,
- stworzenie struktury umożliwiającej rozwój naukowy młodej kadry oraz doskonalenie umiejętności doświadczonych badaczy,
- promocja badań wykonywanych w Centrach Doskonałości w kraju i na arenie międzynarodowej.

Finansowanie działalności badawczej centrów będzie następowało przede wszystkim w formie projektów zamawianych z uwzględnieniem specyfiki Centrów Doskonałości. Komitet założenia przyjął, ustalając że dalsza dyskusja i powołanie kolejnych centrów powinno nastąpić w połowie przyszłego roku.

Równocześnie Komitet zaaprobował ustanowienie na okres 24. miesięcy następujących Projektów Badawczych Zamawianych w ramach Programu Centrów Doskonałości:

- "Chemia krzemu" (prowadzi zespół T-09)
- "Badania nad mechanizmami neurodegeneracji" (P-05)
- "Systemy ciśnieniowe o ekstremalnych warunkach pracy" (T-07)
- "Techniki laserowe i biomateriały w medycynie" (T-11 i P-05)
- "Zaawansowane usługi medyczne i teledygnostyczne" (T-11 i P-05).

Komitet zaakceptował - przedłożony przez Departament Systemów Informatycznych - ostateczną wersję dokumentu programowego w zakresie rozwoju infrastruktury informatycznej polskiego środowiska naukowo-akademickiego na lata 2001-2005 "Pionier: Polski Internet Optyczny - Zaawansowane Aplikacje, Usługi i Technologie dla Społeczeństwa Informatycznego" (tekst dostępny jest pod adresem <http://www.kbn.gov.pl/analizy/pionier/new/>).

Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej przedstawił informację na temat uczestnictwa Polski w 5. Programie Ramowym Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej (5.PR). We wstępnych ocenach Komisji Europejskiej (KE) otrzymanych z urzędu Komitetu Integracji Europejskiej stwierdza się, że w sferze nauki nie istnieje potrzeba dostosowań do prawa wspólnotowego. KE wskazuje jednak na stosunkowo słabe wyniki osiągnięte przez Polskę w 5.PR, a za główne przyczyny uznaje to, że:

- polska sfera naukowo-badawcza wciąż jest bardziej nastawiona na realizację badań podstawowych niż aplikacyjnych,
- zbyt słabe są powiązania między polskimi a wspólnotowymi ośrodkami badawczymi i naukowcami,
- łatwiej jest uzyskać wsparcie dla projektu badawczego z KBN niż z 5. PR z powodu skomplikowanych procedur realizacji projektów wspólnotowych.

W ramach II Programu Horyzontalnego 5. PR "Promocja innowacji oraz małych i średnich przedsiębiorstw" Unia Europejska dąży do wzmocnienia roli małych i średnich przedsię-

biorstw (MŚP) w podnoszeniu europejskiego potencjału innowacyjnego. Udział polskich MŚP w 5. PR jest nadzwyczaj skromny. W polityce innowacyjnej zarówno KBN, jak i Ministerstwo Gospodarki poszukują sposobów aktywizacji MŚP, w szczególności ich włączenia we wspólne działania oferowane przez 5. PR. W wyniku współdziałania obu resortów wypracowane zostały zasady i procedury wspierania MŚP w kierunku zwiększenia ich uczestnictwa w 5. PR.

Departament Ekonomiczny zreferował, a Komitet przyjął do wiadomości informacje:

- dotyczącą prac nad projektem budżetu na rok 2001 (por. sprawozdanie z posiedzeń komisji Komitetu 6 i 7 września br.),
- o wykonaniu budżetu w części 28 - Nauka za I półrocze roku 2000 oraz na dzień 31 sierpnia br.,
- o planie finansowym wydatków działu 77 Nauka w 2000 roku w układzie grup zadań w rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej.

Minister Jan Krzysztof Frąckowiak omówił harmonogram prac zespołów, komisji i Komitetu nad "Zasadami oceny działalności statutowej jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych". Zgodnie z - zaakceptowanym przez Komitet - harmonogramem, KBN powołał opiniodawczo-doradczy Zespół ds. Działalności Statutowej i Inwestycji w składzie: Marian Kaźmierowski (przewodniczący), Jerzy Brzeziński, Danuta Koradecka, Elżbieta Sarnowska-Temierusz, January Weiner, Karol J. Wysokiński, Krzysztof Zieliński.

Na wniosek Zespołu Nauk Chemicznych, Technologii Chemicznych oraz Inżynierii Procesowej i Ochrony Środowiska (T-09) Komitet postanowił odstąpić od ustanowienia projektu celowego zamawianego PCZ-11-19/1 "Ekologiczne zastosowania technik i technologii próżniowych".

Następne posiedzenie Komitetu Badań Naukowych odbędzie się 19 października 2000 roku.

■ Posiedzenia Komisji

6 i 7 września 2000 roku odbyły się posiedzenia Komisji Badań Podstawowych i Komisji Badań Stosowanych Komitetu czwartej kadencji. Obradom przewodniczyli przewodniczący KBP prof. Maciej Żylicz i przewodniczący KBS prof. Bogdan Ney.

Komisje przyjęły - przedłożone przez Departament Współpracy z Zagranicą i Integracji Europejskiej - uchwały w sprawie podziału środków finansowych na:

- dofinansowanie prac prowadzonych w ramach wielostronnych programów międzynarodowych w 2000 r. - 2 758 800 zł (z czego 888 400 zł w roku bieżącym),
- ponowienie wniosków do 5. Programu Ramowego Badań, Rozwoju Technicznego i Prezentacji Unii Europejskiej w latach 1999-2002 (5. PR) - 300 000 zł dla 20 jednostek,
- dofinansowanie uczestnictwa polskich zespołów naukowych w projektach 5. PR - 3 622 200 zł (z czego 1 631 300 zł w roku 2000).

Departament Studiów i Polityki Naukowej przedstawił projekty uchwał:

- zmieniającej uchwały w sprawie rozdysponowania środków na działalność ogólnotechniczną i wspomagającą badania podmiotów działających na rzecz nauki (DOT). W związku z rezygnacją niektórych podmiotów z zaplanowanych zadań łączna dotychczas zaplanowana w roku 2000 kwota zmniejszyła się o 42 000 zł (komisje zmiany zaakceptowały);
- w sprawie rozdysponowania środków na działalność DOT w kwocie 19 700 zł dla trzech podmiotów (komisje uchwałę podjęły).

Minister Małgorzata Kozłowska przedstawiła informację dotyczącą prac nad projektem budżetu na rok 2001. Planowany limit wydatków w roku przyszłym na badania naukowe wynosi 3 159 966 000 zł (co oznacza zwiększenie w ujęciu nominalnym o 3,6 proc., a obniżenie realnie o 2,35 proc. oraz zmniejszenie ich udziału w PKB z 0,451 proc. w roku 2000 do 0,416 proc. w roku 2001). W tej sprawie wypowiedzieli się eksperci, stwierdzając jednoznacznie, iż obniżenie nakładów nie jest akceptowane przez środowisko naukowe. Oświadczenie w tej sprawie zostało przyjęte przez obie komisje (przytaczam je niżej). Komisje zostały również poinformowane, że zostało złożone odwołanie do Ministra Finansów postulujące wzrost środków w tempie realnym planowanego wzrostu PKB, tj. o 390 mln zł.

Następnie obie komisje wyraziły swe wstępne opinie dotyczące przepisów wykonawczych do nowelizowanej ustawy o utworzeniu Komitetu Badań Naukowych. Ustalono również harmonogram prac komisji nad zasadami oceny jednostek naukowych i badawczo-rozwojowych, które mają obowiązywać od 2001 roku. Kolejne posiedzenia komisji zaplanowano na 11 i 12 października 2000 r.

Oświadczenie

Wyłonieni w drodze wyborów przedstawiciele środowiska naukowego wchodzący w skład Komisji Badań Podstawowych i Komisji Badań Stosowanych Komitetu Badań Naukowych

IV kadencji uważają za swój obowiązek poinformowanie opinii publicznej, że planowane przez rząd w projekcie budżetu państwa na rok 2001 ograniczenie finansowania badań naukowych pozostaje w sprzeczności z oficjalnie ogłoszonym stanowiskiem rządu o roli nauki w Polsce. Cięcia budżetowe w budżecie KBN - planowane przez rząd, statystycznie niezauważalne w skali wydatków państwa, ale istotne w budżecie nauki - zagrażają rozwojowi cywilizacyjnemu Polski w XXI wieku, a w szczególności rozwojowi edukacji.

Członkowie Komisji Badań

Podstawowych i Badań Stosowanych KBN

■ Program Stypendialny NATO/EAPC

Institucją odpowiedzialną w Polsce za koordynację Programu Stypendialnego NATO/EAPC (Euro-Atlantic Partnership Council) został Departament Strategii i Planowania Polityki Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

Termin składania wniosków do programu upływa 15 listopada 2000 roku. Komisja Selekcyjna MSZ wybierze najlepsze aplikacje, które zostaną później przedstawione Komisji Selekcyjnej NATO.

Materiały informacyjne na temat zasad i warunków programu oraz wzory aplikacji dla kandydatów są dostępne u pana dr. Krzysztofa Szczepanika, Starszego Radcy Ministra (tel. 022 253-97-51, fax: 022 523-91-19).

Aplikacje należy wysłać na adres departamentu: 00-950 Warszawa, ul. Warecka 11a, skr. poczt. 1000 z dopiskiem "Program Stypendialny NATO/EAPC".

Informacje na temat zasad i warunków programu oraz wzory aplikacji znajdują się również (ale ubiegłoroczne!) na stronie <http://www.nato.int/acad/home.htm>.

*Rzecznik prasowy
Komitetu Badań Naukowych
dr Tadeusz Zaleski*

■ PIONIER

- zaproszenie do współpracy

W bieżącym roku Komitet Badań Naukowych zakończy realizację "Programu rozwoju infrastruktury informatycznej dla polskich środowisk naukowych" przyjętego 15 marca 1995 r. Jest on elementem strategii realizowanej przez KBN od 1991 roku. W ramach jej realizacji w latach 1991-99 Komitet Badań Naukowych przeznaczył na rozwój infrastruktury informatycznej dla nauki łącznie prawie 465 mln złotych. Efekty są widoczne, a wręcz namacalne, jako:

- dwie działające sieci rozległe: Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa (NASK)

i sieć POL-34 (jako porozumienie MAN-ów), której operatorem jest Poznańskie Centrum Superkomputerowo-Sieciowe,

- 22 sieci miejskie (MAN),
- 5 centrów komputerów dużej mocy obliczeniowej (KDM) w Warszawie, Krakowie, Poznaniu, Gdańsku i Wrocławiu.

Większość sieci MAN posiada koncesje operatorskie, co oznacza, że mogą świadczyć usługi transmisji danych dla dowolnych klientów we własnym regionie. Główne ośrodki połączone są łączami o przepustowości 34 Mbit/s. Jednostki nauki mogą korzystać z łącza zagranicznego sieci POL-34 z Poznania do Frankfurtu nad Menem o przepustowości 45 Mbit/s, z czego 24 Mbit/s to łącze do Stanów Zjednoczonych, a pozostałe 21 Mbit/s - do europejskiej sieci akademickiej TEN-155. Centra KDM udostępniają zasoby oprogramowania i naukowe bazy danych, które przez sieć dostępne są nie tylko dla całego środowiska naukowego w kraju.

Program rozwoju infrastruktury informatycznej na najbliższe 5 lat został zaakceptowany przez KBN w dniu 29 czerwca 2000 r. Główne cele zostały sformułowane jako:

- dalszy rozwój łączności komputerowej dla środowiska naukowego,
- rozwój usług sieciowych,
- aplikacje z zakresu zastosowania technologii informatycznych w wybranych obszarach takich jak: telekomunikacja, nauki obliczeniowe, wspomaganie nauczania dostępem do Internetu, nauczanie zdalne, systemy informacji przestrzennej, systemy zarządzania zasobami środowiska, telemedycynę i systemy pracy grupowej.

Cele te mają być realizowane przez konsorcja naukowe z udziałem podmiotów gospodarczych, organów administracji przy założeniu współfinansowania osiągnięcia wymienionych celów.

Komitet Badań Naukowych będzie dofinansowywał realizację celów programu, korzystając z istniejących zasad i trybów przydzielania środków:

- aplikacje (poza aplikacjami w zakresie nauk obliczeniowych) dofinansowywane będą w formie projektów celowych, projektów celowych zamawianych,
- aplikacje w zakresie nauk obliczeniowych dofinansowywane będą w formie projektów badawczych własnych lub projektów badawczych zamawianych przez KBN (<http://www.kbn.gov.pl/pub/info/dep/badiso.htm>),

- usługi sieciowe będą mogły otrzymać dofinansowanie w trybie projektów celowych lub projektów celowych zamawianych,
- infrastruktura sieciowa i specjalizowana dofinansowywana będzie w formie projektów celowych, projektów celowych zamawianych lub inwestycji realizowanych jako przedsięwzięcia wspólne,
- połączenia międzynarodowe z sieciami naukowymi (z siecią TEN-155 lub z projektowaną siecią GÉANT, czyli przeznaczone wyłącznie do wykorzystania na cele naukowe) w formie dotacji na specjalne projekty lub urządzenia badawcze SPUB (<http://www.kbn.gov.pl/pub/kbn/kryteria/statutowe.html>),

Podjęcie decyzji o wyborze wniosku, czyli konkretnych propozycji zakresu, metod realizacji, skutków finansowych oraz wykonawców i realizatorów tych tematów, odbywać się będzie na zasadzie konkursu wniosków. W realizacji powinna być przyjęta w miarę możliwości zasada równoległości osiągania celów przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju regionów. Program nie naruszy obecnie obowiązujących zasad użytkowania infrastruktury informatycznej przez środowisko naukowe. Dla nadzoru realizacji programu powołane zostanie odrębne ciało, w którego skład wejdą wybrani przedstawiciele inwestorów i podmiotów gospodarczych będących wykonawcami projektów celowych.

Projekty celowe obejmują ważne ze względów społeczno-gospodarczych prace badawczo-rozwojowe, realizowane na zlecenie podmiotów gospodarczych, organów administracji rządowej lub organów samorządu terytorialnego. Wniosek o dofinansowanie projektu celowego może złożyć podmiot prowadzący działalność gospodarczą w Polsce, spółka z udziałem zagranicznym wdrażająca rozwiązania technologiczne i organizacyjne, powstałe w wyniku krajowych badań naukowych lub prac badawczo-rozwojowych, jednostka naukowa lub badawczo-rozwojowa, która posiada własny zakład doświadczalny, naczelny lub centralny organ administracji rządowej, wojewoda lub organ samorządu terytorialnego. Zgłaszający wniosek o dofinansowanie projektu, zwany "wykonawcą", jest odpowiedzialny za wykonanie projektu i wykorzystanie uzyskanych wyników. Wykonawca wskazuje realizatora prac badawczo-rozwojowych, którym może być jednostka naukowa, jednostka badawczo-rozwojowa lub inna jednostka organizacyjna prowadząca dzia-

łałość uznaną przez właściwy zespół komisji KBN za działalność naukową, badawczo-rozwojową albo innowacyjną w zakresie nauki i techniki. W ramach projektu celowego KBN może dofinansować do 50%, a szczególnie w uzasadnionych przypadkach - do 70% planowanych nakładów na prace badawczo-rozwojowe, które mogą obejmować badania stosowane, których wyniki są niezbędne do rozwiązania zadań praktycznych oraz prace rozwojowe, prowadzone w celu wykorzystania wyników tych badań (opracowanie nowych lub zmodernizowanych materiałów, urządzeń, procesów lub metod technologicznych, sporządzenie dokumentacji konstrukcyjnej lub technologicznej, wykonanie instalacji doświadczalnej lub prototypu nowo zaprojektowanego wyrobu albo innego urządzenia, przeprowadzenie prób i badań przy użyciu instalacji lub prototypu albo opracowanej nowej technologii według sporządzonej dokumentacji, dokonanie oceny przydatności nowego wyrobu oraz jego charakterystyki technicznej i eksploatacyjnej). W ramach projektu KBN nie dofinansowuje prac wdrożeniowo-inwestycyjnych. Kryteria i tryb przyznawania środków z budżetu państwa na dofinansowywanie projektów celowych dostępne są w sieci Internet pod adresem: <http://www.kbn.gov.pl/pub/info/dep/db/celiso.htm>.

Projekty celowe zamawiane obejmują ważne ze względów społeczno-gospodarczych prace badawczo-rozwojowe realizowane na zlecenie organów administracji rządowej. Wniosek o ustanowienie projektu celowego zamawianego może złożyć naczelny lub centralny organ administracji rządowej lub wojewoda, po uzyskaniu opinii naczelnego organu administracji rządowej właściwego ze względu na tematykę projektu. Wnioskodawca jest odpowiedzialny za wykorzystanie wyników projektu. Wykonawca lub współwykonawcy projektu, są wyłaniany w drodze otwartego konkursu ofert, który jest ogłaszany w dzienniku "Rzeczpospolita". Oferty w konkursie mogą składać kierownicy jednostek naukowych lub badawczo-rozwojowych wraz z kierownikami zespołu badawczego oraz kierownicy podmiotów prowadzących udokumentowaną działalność na rzecz badań naukowych lub prac badawczo-rozwojowych. Podobnie jak w przypadku projektu celowego, w ramach projektu celowego zamawianego KBN może dofinansować badania stosowane, których wyniki są niezbędne do rozwiązania zadań praktycznych oraz prace roz-

wojowe, prowadzone w celu wykorzystania wyników tych badań. Przedsięwzięcia wdrożeniowo-inwestycyjne związane z wprowadzeniem do praktyki społecznej lub gospodarczej wyników prac badawczo-rozwojowych nie mogą być dofinansowane przez KBN. Kryteria i tryb przyznawania środków z budżetu państwa na dofinansowywanie projektów celowych zamawianych dostępne są w sieci Internet pod adresem: <http://www.kbn.gov.pl/pub/info/dep/db/zamiso.htm>.

Na podstawie zaakceptowanego przez KBN projektu programu PIONIER powstanie dokument programowy zawierający cele rozwoju infrastruktury informatycznej oraz szczegółowy opis wskazanych powyżej sposobów ich realizacji. Już teraz jednak Komitet Badań Naukowych zaprasza zainteresowane podmioty gospodarcze oraz organy administracji rządowej i samorządowej do współpracy w realizacji programu PIONIER. Projekt jest dostępny w sieci Internet pod adresami:

- <http://www.kbn.gov.pl/analizy/pionier/new/index/html>,
- <http://kbn.icm.edu.pl/analizy/pionier/new/index.html>,
- <http://www.man.poznan.pl/pol34/pionier/NET>

Dodatkowych informacji udziela również Departament Systemów Informatycznych KBN, ul. Wspólna 1/3, 00-529 Warszawa 53, tel.: 022/625-42-25, 625-51-51, 625-72-93, fax: 022/625-42-65, email: di@kbn.gov.pl.

*Małgorzata Kozłowska
Podsekretarz Stanu
w Komitecie Badań Naukowych*

■ Porozumienie w sprawie promocji nauki polskiej

28 września br. Prezes Zarządu Telewizji Polskiej S.A. Robert Kwiatkowski i Minister Nauki, Przewodniczący Komitetu Badań Naukowych Andrzej Wiszniewski uroczyście podpisali "Porozumienie w sprawie promocji nauki polskiej".

Na mocy Porozumienia Telewizja Polska S.A. będzie rozpowszechniać filmy i programy popularnonaukowe, których celem jest między innymi:

- promocja osiągnięć nauki polskiej,
- upowszechnienie wyników badań prowadzonych przez KBN,
- prezentowanie sylwetek polskich uczonych.

Z PRASY

■ **O problemach nauki w Polsce**
Paryska "Kultura" opublikowała wywiad z Ministrem Nauki, Przewodniczącym Komitetu Badań Naukowych, prof. Andrzejem WISZNIEWSKIM, zatytułowany jak wyżej. A oto fragment rozmowy, którą przeprowadził z Ministrem Henryk Ratajczak.

Henryk RATAJCZAK: *W ostatnim roku ukazało się w Kulturze kilka artykułów i wywiadów poświęconych sytuacji nauki w III RP. Wynika z nich mizéria i to zarówno finansowa, jak i organizacyjna. Jak Pan Minister ocenia stan i poziom nauki w Polsce w stosunku do innych państw europejskich?*

Andrzej WISZNIEWSKI: Sądzę, że większość wypowiedzi na temat sytuacji polskiej nauki przyjmuje perspektywę utrudniającą bezstronną ocenę. Bywa to często albo "propaganda sukcesu", w stylu: "Polak potrafi", albo - i obecnie znacznie częściej - "propaganda klęski", głosząca umieranie polskiej nauki z finansowego niedożywienia. Na dodatek lubimy porównywać się do najbogatszych krajów świata zapominając, że kontekstem wszystkich takich porównań winien być produkt krajowy brutto (PKB) liczony na głowę mieszkańca. Dodam, że dla rzetelności porównań dobrze jest operować dolarami amerykańskimi, z uwzględnieniem parytetu siły nabywczej (\$ PPP). Przy takim przeliczeniu 1\$ PPP jest równy w przybliżeniu 2 zł. Za "zwykłego" dolara trzeba w banku zapłacić ponad 4 zł.

Przy takim przeliczeniu polski PKB *per capita* wynosi nieco ponad 8.000 \$ PPP, podczas gdy większość krajów Unii Europejskiej przekracza 20.000 \$ PPP. Prawda jest taka, że gdy wejdziemy do Unii, będziemy w niej relatywnie najuboższym krajem. Nawet Czesi i Węgrzy mają PKB p.c. półtora razy większy, niż Polska. Nakłady na naukę pochodzą z dwóch źródeł: z budżetu Państwa (czyli z kieszeni podatników) i z instytucji gospodarczych. W Polsce całość nakładów - czyli tzw. GERD (Gross Expenditures on Research and Development) wynosi ok. 0,76% PKB. Przy czym 0,45% PKB czyli blisko 2/3 tych nakładów pochodzi z budżetu. Z krajów europejskich nie znam żadnego, w którym przy PKB poniżej 20.000 \$ PPP p.c. nakłady budżetowe wyrażane jako procent PKB byłyby większe. Te 20.000 \$ tworzy dziwną granicę: Kraje sytuujące się powyżej, finansują naukę szczerze, kraje będące poniżej - finansują skromnie, właśnie tak, jak Polska.

Natomiast nieco inny obraz uzyskujemy, jeśli przeliczamy nakłady na 1 pracownika naukowego. Wówczas, z naszymi ok. 40 tys. \$ PPP na jednego naukowca, spadamy niemal na samo dno międzynarodowych porównań i to z trzech względów. Po pierwsze, o czym już wspominałem, nasze PKB jest bardzo niskie. Po drugie, mamy stosunkowo bardzo liczną kadrę pracowników naukowych - ok. 0,32% wszystkich zatrudnionych, w przeliczeniu na ekwiwalentny czas pracy. (Jest to na poziomie krajów znacznie od nas zasobniejszych, takich jak Hiszpania, Włochy czy Austria). Wreszcie po trzecie, o czym już była mowa, ze względu na niskie finansowanie prac badawczo-rozwojowych przez jednostki gospodarcze. W krajach rozwiniętych 2/3 środków na badania pochodzi z tych instytucji. W Polsce tylko 1/3. I te trzy czynniki powodują, że nasi naukowcy czują się zapomniani przez polityków, ustalających corocznie budżet państwa.

Natomiast pozycja naszej nauki, jeśli mierzyć ją liczbą publikacji odnotowanych w międzynarodowej filadelfijskiej bazie danych, jest całkiem niezła. Zajmujemy 21. miejsce wśród krajów świata, a w roku 1999 nasi naukowcy opublikowali blisko 8.400 artykułów. Czyni to 1,1% wszystkich światowych publikacji. I należy zauważyć, że w ciągu ostatnich 20 lat liczba publikacji polskich naukowców wzrosła dwukrotnie (czyli o 100%), podczas gdy liczba światowych publikacji tylko o 66%. Nasi węgierscy bratankowie zwiększyli w tym czasie swą publikowalność tylko o 45%.

Te wskaźniki wyglądają nieźle, jednak optymizm maleje, gdy wziąć pod uwagę dwa czynniki. Po pierwsze, liczebność naszego kraju. W przeliczeniu na milion mieszkańców, polscy uczeni publikują niemal dwukrotnie mniej, niż Węgrzy czy Czesi, i blisko trzykrotnie mniej niż Włosi czy Hiszpanie. Z krajami bogatszymi lepiej się nie porównywać. Po drugie, w minionym dwudziestoleciu wiele krajów odnotowuje znacznie szybszy przyrost publikowanych artykułów. Brazylia - o 350%, Grecja o 310%, Portugalia o 1100%, Hiszpania o 510%. Rekordzistką jest Pdn. Korea: aż 4700% wzrostu publikowalności. Jeśli Turcja utrzyma obecne tempo wzrostu publikowalności, to i ona wyprzedzi Polskę w niedalekiej przyszłości.

Trzeba też dodać, że ponad połowa polskich publikacji pochodzi tylko z dwóch dziedzin: chemii i fizyki. Natomiast zupełnie katastrofalnie przedstawia się publikowalność w naukach społecznych, ekonomii, psychologii czy naukach prawnych. Jest to związane z ogrom-

ną nierównomiernością rozwoju poszczególnych nauk w Polsce podczas minionego 55-lecia.

H.R.: - *Jakie warunki funkcjonowania nauki należałoby polepszyć lub zmienić, ażeby zwiększyć efektywność i poziom badań naukowych w Polsce?*

A.W.: - Po pierwsze, trzeba ograniczyć największą zmoreńską polskiej nauki, jaką jest wieloletniość. Powstały przed dziesięcioleciem wielki popyt na wyższe wykształcenie i niedostępowanie do niego finansowania szkolnictwa wyższego oraz uregulowań ustawowych sprawiły, że powstające masowo wyższe szkoły prywatne zatrudniają u siebie pracowników uczelni państwowych. Podobno krajowy rekordzista jest zatrudniony na 14 etatach. Podejrzewam, że może to być rekord międzynarodowy, warty odnotowania w Księdze Guinnessa. W warunkach powszechnej wieloletniości nie może się rozwijać nauka.

Po drugie, trzeba zrekonstruować dużą część polskiej nauki. W rozwiniętych krajach świata więk-

szość naukowców pracuje w prywatnych instytucjach, a w Polsce niemal wszyscy zatrudnieni są przez państwo: albo w wyższych uczelniach, albo w instytutach PAN, albo też w Jednostkach Badawczo-Rozwojowych (JBR-ach).

Po trzecie, trzeba zmienić model budżetowego finansowania prac badawczych i rozwojowych (B+R). Trzeba przyznawać środki za osiągnięte wyniki, a nie za samo istnienie partoparte umiejętnością lobbowania.

Po czwarte, trzeba wprowadzić zachęty fiskalne dla jednostek gospodarczych, by opłacało im się inwestować w naukę. Istniejące obecnie są dalece niewystarczające.

Po piąte, trzeba przyjąć wieloletni model zwiększania budżetowych nakładów na naukę. Wzrost ten powinien być co najmniej dwukrotnie większy, niż roczny przyrost PKB - ten model był przyjęty przez większość krajów europejskich, gdy były na takim poziomie rozwoju, na jakim jest obecnie Polska. Uważam to za absolutne minimum (...).

55-lecie AKADEMICKIEGO CHÓRU POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Kalendarium AChPŚI

12 maja	- koncert na Uniwersytecie Opolskim - Aula Główna, Opole
18 maja	- doktorat honoris causa prof. Burghardta - Aula Główna Politechniki Śl., Gliwice
27 maja	- promocje doktorskie - Aula Główna Pol. Śl., Gliwice
27 maja	- koncert Jubileuszu 55-lecia naszego chóru - Aula Główna Pol. Śl., Gliwice
3 czerwca	- Zjazd Absolwentów Pol. Śl. - "Spotkanie po latach", Gliwice
10 czerwca - 11 czerwca	- koncerty na zaproszenie Dziekana Wydz. Budownictwa Filii Politechniki Warszawskiej, Płock
17 czerwca	- koncert eliminacji Festiwalu Pieśni Maryjnych MAGNIFICAT, Katowice
24 czerwca	- koncert finałowy Festiwalu MAGNIFICAT, Piekary Śląskie
11 lipca - 16 lipca	- I Olimpiada Chóralna, Linz-Austria
12 lipca	- koncert towarzyszący, Reichraming,
13 lipca	- koncert konkursowy w kat. muzyki współczesnej, Linz
13 lipca	- koncert konkursowy w kat. chórów mieszanych, Linz
14 lipca	- koncert konkursowy w kat. muzyki sakralnej, Linz
30 lipca - 12 sierpnia	- warsztaty muzyczne, Olsztyn-Kortowo
10 sierpnia	- koncert w Katedrze Św. Jakuba, Olsztyn

W roku akademickim 1999/2000 chór wystąpił 40 razy, w tym 5 razy w Austrii, 3 koncerty z dużą formą instrumentalno-wokalną ("Kantata wielkopostna" D. Stanii i "Pasja" J. Elsnera) i udział w 4 festiwalach. Pełny udział chórzysty, tylko w pracy muzycznej, wyniósł około 350 godzin. Najsolidniej pracujący to: wśród pań - Ola Breguła - sopran (100% obecności na zajęciach), a wśród panów - Mateusz Kasprzyk - tenor (96% obecności na zajęciach). Przyjęliśmy 17 nowych chórzystów.

Rok jubileuszowy to również specjalne wydanie "Śpiewaka Śląskiego" nr 4/329/2000 - pisma Oddziału Śląskiego Polskiego Związku Chórów i Orkiestr poświęconego naszemu chórowi (48 stron w nakładzie 1.500 egz.) oraz wydanie dwóch płyt CD z nagrań archiwalnych koncertów z lat 1996-2000, a także szereg publikacji, audycji radiowych i telewizyjnych.

Finał obchodów 55-lecia naszego chóru odbył się 27 maja.

Koncert Jubileuszowy zaszczytliwi swą obecnością Wiceminister **Wilibald Winkler**, Rektorzy **Bolesław Pochopień**, **Wojciech Zieliński** oraz **Jan Wincenty Hawel** (Akademia Muzyczna). Prof.

Hawel napisał specjalnie na tę okazję kompozycję "Psalm radosny", której prawykonanie wysłuchała licznie zgromadzona w Auli Głównej Politechniki Śląskiej publiczność, wśród której dominowali seniorzy naszego chóru. W części artystycznej zaprezentowaliśmy ponadto m.in. utwory naszych sukcesów artystycznych ostatniego 5-lecia (dla przypomnienia - 7 nagród muzycznych w liczących się festiwalach krajowych i zagranicznych, w tym za muzykę cerkiewną w Hajnówce, muzykę współczesną we Włoszech i Kanadzie, nagrania radiowe ze znakomitymi recenzjami, prawykonania, trzy premiery instrumentalno-wokalne - Msza L. Vierna, Requiem J. Ruttera i Kantata wielkopostna D. Stania). W koncercie wystąpiła również znakomita solistka Katarzyna Oleś - studentka Akademii Muzycznej w Krakowie oraz w akompaniamencie organowym Anna Idzikowska i Adrian Robak. Koncert prowadziła Kamila Kielbińska.

W części oficjalnej JM Rektor prof. Bolesław Pochopień wręczył odznakę Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej naszemu dyrygentowi Czesławowi **Freundowi** oraz listy gratulacyjne dla 17 najaktywniejszych chórzystów. Wśród nich na szczególne podkreślenie zasługują jednocześnie sponsorzy chóru: Jerzy **Matuszek**, Zbigniew **Proniewicz**, Piotr **Sosna**, Iwona i Jerzy **Sorociak**. Kilku naszych chórzystów uzyskało zaszczytne tytuły **Heroldów Śpiewactwa na Śląsku** przyznane przez Oddział Śląski PZChIO, a dyplomy wraz z życzeniami wręczył Władysław Zająć, prezes Okręgu PZChIO. Obchody zakończył jak zwykle jubileuszowy bal, trwający do rana.

Przy tej okazji *wszyscy chórzyści składają gorące i serdeczne podziękowania Władzom naszej Uczelni, a szczególnie Rektorom, profesorom Bolesławowi Pochopieniowi i Wojciechowi Zielińskiemu za ogromne zainteresowanie i pomoc w rozwoju naszego zespołu.*

Pierwsza Olimpiada Chóralna - Linz, 7-16 lipca 2000:

uczestniczyło 350 chórów z 60 krajów w 28 kategoriach - około 18.000 chórzystów; międzynarodowe jury składało się z 63 osób z 38 krajów - z Polski prof. Jan Szyrocki;

najliczniej obsadzone kategorie: chóry dziecięce - 57, muzyka ludowa a'capella - 49, chóry mieszane - 27; w kategorii muzyki współczesnej z obowiązkowym prawykonaniem wystąpiło 20 chórów; najliczniej reprezentowane kraje: Rosja - 43 chóry, Austria - 34, Niemcy - 34; do finału (12-14 lipca) zakwalifikowano chóry, które były laureatami złotych medali międzynarodowych festiwali, lub które uzyskały kwalifikację w pierwszej rundzie Olimpiady (8-10 lipca 2000).

"Refleksja dyrygenta Czesława Freunda"

"... Śpiewacy wszystkich kontynentów uczcili ROK 2000 "OLIMPIADĄ CHÓRALNĄ".

My - rywalizując z najlepszymi chórmi z całego świata, wracamy z trzema srebrnymi medalami. Jak tu nie być szczęśliwym?!

Były emocje startów w kategoriach, ły szczęścia podczas uroczystego ogłoszenia wyników, a w tym wszystkim ogromna radość muzykowania, poczucie wspólnoty i więzi przez śpiew."

Akademicki Chór Politechniki Śląskiej z Gliwic pod dykcją Czesława Freunda, jako laureat festiwalu we Włoszech w 1997 roku, znalazł się w finale i startując w trzech kategoriach uzyskał 3 srebrne medale:

**w kategorii chórów mieszanych,
w kategorii muzyki współczesnej,
w kategorii muzyki sakralnej.**

Zapraszamy młodzież studiującą i uczącą się do wspólnej pracy - próby w poniedziałki i środy w godz. 18³⁰ - 21⁰⁰ od 11 września na Wydziale Budownictwa.

O SPOTKANIU PO LATACH

W czerwcowym wydaniu Z ŻYCIA... ukazała się relacja ze spotkania absolwentów Politechniki Śląskiej, związanych w czasie studiów z ruchem studenckim. W relacji podaliśmy m.in., że jeden z wykładów wygłosił p. Mariusz WALTER (absolwent Wydz. Budownictwa, obecnie prezes TVN). Po jej opublikowaniu redakcja otrzymała list od p. dra Stanisława Sulwińskiego, którego treść przedstawiamy niżej.

Szanowny Panie!

Według mojej pamięci, Mariusz WALTER studiował, i ukończył studia, na Wydziale Inżynierii Sanitarnej. Tak ten Wydział się wtedy nazywał. Z Wydziałem Budownictwa miał tyle wspólnego, że IS wyłonił się (i usamodzielniał) z Wydziału Inżynierii Budowlanej (jeden z czterech wydziałów powołanych do życia w 1945 r.), i od początku mieścił się w budynku Budownictwa Przemysłowego i Ogólnego (obecny Wydział Budownictwa).

Mariusz Walter, w swej wypowiedzi przedstawił m.in., że swoje sukcesy zawdzięcza matematyce (prof. Antoni Wakulicz, jeden z sześciu doktorantów W. Sierpińskiego) i geometrii wykreślnej, które rozwinęły w nim wyobraźnię przestrzenną i dyscyplinę myślenia. Umiał bowiem sobie wyobrazić dokładnie to, co wynika z przyjętych założeń ekonomicznych i nawet artystycznych. Dzięki studiom inżynierskim górował nad swoimi partnerami (lub przeciwnikami) z branży artystycznej. Sądzi on, że to właśnie dlatego osiągnął i osiąga szereg sukcesów. Tak ja zapamiętałem jego słowa wypowiedziane w dniu spotkania.

Nie znałem M. Waltera w czasie studiów, ale pamiętałem jego sylwetkę. Początkowo był 1-2 lat wyżej ode mnie, potem trudno powiedzieć. Być może kończył później niż ja (Budownictwo, 1962).

Przy okazji tej uwagi pragnę wyrazić Panu uznanie za wieloletnią i tak potrzebną działalność redakcyjną i kronikarską i w imieniu kolegów podziękować za włożony trud.

Z poważaniem, St. Sulwiński

RÓŻNE

Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Katowicach

Prezes Rady Ministrów powołał z dniem 1 lipca 2000 r. panią mgr Beatę LESZCZYŃSKĄ

(asystenta w Katedrze Podstaw Zarządzania i Marketingu Wydziału Organizacji i Zarządzania) na pozaetatowego członka Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Katowicach na okres 6-letniej kadencji.

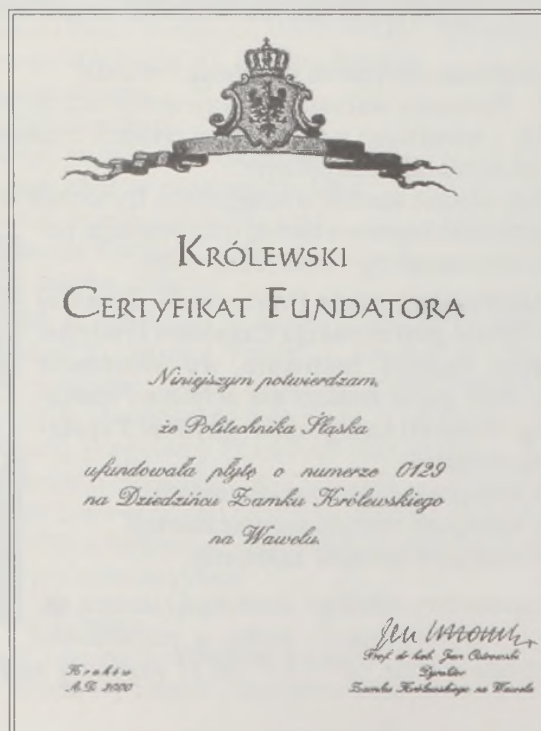
Powołano Wojewódzką Komisję Urbanistyczno-Architektoniczną

18 lipca br. odbyło się pierwsze posiedzenie powołanej przez Zarząd Województwa Śląskiego Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Archi-tektonicznej.

Komisja jest organem doradczym i opiniotwórczym Zarządu Województwa w sprawach zagospodarowania przestrzennego. Do jej zadań należeć będzie sugerowanie i opiniowanie kierunków i działań w kwestiach urbanistycznych i architektonicznych. Problematyka prac Komisji obejmować będzie organizację systemu planowania przestrzennego, plan zagospodarowania przestrzennego województwa śląskiego, Urzędowy System Informacji Przestrzennej oraz promocję jakości przestrzeni publicznej. Przewodniczącym Komisji został dr Zbigniew Kamiński - doradca Marszałka Województwa Śląskiego ds. Zagospodarowania Przestrzennego. W skład Komisji, który konsultowany był z zainteresowanymi środowiskami, m.in. z Towarzystwem Urbanistów Polskich i Stowarzyszeniem Architektów RP, weszła z naszej Uczelni pani prof. dr hab.inż. arch. Nina JUZWA, Dziekan Wydziału Architektury.

Królewski Certyfikat Fundatora

Na ręce Rektora B. Pochopienia wpłynęło podziękowanie za wkład Politechniki Śląskiej

w przedsięwzięcie odnowy Dziedzińca Zamku Królewskiego na Wawelu oraz Królewski Certyfikat Fundatora. Poinformowano również o tym, że Politechnika Śląska otrzyma również miniaturę ufundowanej płyty.

■ Spotkanie redaktorów prasy akademickiej

W dniach 6-9 września br. w Poznaniu odbyło się VIII „Spotkanie redaktorów prasy akademickiej. Podczas spotkania, w którym wzięło udział ponad 30 przedstawicieli prasy akademickiej omawiano m.in. możliwości współpracy redakcji akademickich, sprawy promowania nauki i szkół wyższych. Odbyła się również dyskusja dotycząca reklamy w prasie akademickiej.

SPORT

■ Mistrzostwa Polski w Siatkówce Piłkowej

Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej był organizatorem Turnieju o Mistrzostwo Polski w Siatkówce Piłkowej, w dniach 23 - 25 czerwca br. Po raz trzeci z rzędu Polski związek Piłki siatkowej zlecił Gliwicom przeprowadzenie imprezy o tak wysokiej randze. Należy wspomnieć, że Politechnika Śląska posiada trzy pięknie położone i dobrze wyposażone boiska, na których można rozgrywać mecze o najwyższym poziomie sportowym.

Turniej zaszczytliwi swoją obecnością JM Rektor prof. Bolesław POCHOPIEŃ i Przewodniczący Rady Miejskiej w Gliwicach Zdzisław GOLISZEWSKI.

W finale uczestniczyło 16 par, w tym 8 najlepszych z rankingu PZPS, a o osiem miejsc walczyły zespoły w eliminacjach.

Pierwsze miejsce zajęła para Dariusz PARKITNY i Jarosław PIOTROWSKI, którzy oprócz nagród pieniężnych otrzymali dwa rowery górskie ufundowane przez sponsorów tych mistrzostw.

Następne miejsca przypadły parom:

- II - miejsce Grzegorz KOSADKA i Piotr GŁOGOWSKI
- III - miejsce Ireneusz STRZYCKI i Jacek ADAMSKI
- IV - miejsce Tomasz RYDZEWSKI i Edward PAWLUN

a XII miejsce zdobyła para, w której grał student Wydziału Elektrycznego Łukasz LIP.

Nagrody dla zawodników i szereg upominków dla publiczności (m.in. rower górski, zegarki, itd.) wręczali JM Rektor i Przewodniczący Rady

Miejskiej. Przedstawiciel Polskiego Związku Piłki Siatkowej pani mgr Aleksandra POŁOW-CZYK wyraziła specjalne podziękowanie na ręce Dyrektora Ośrodka Sportu dr. Krzysztofa Czaplę za profesjonalne zorganizowanie zawodów oraz atmosferę, która panowała w czasie trzech dni zmagania na piaszczystych boiskach. Należy nadmienić szeroki rezonans tej imprezy, m.in. informację z przebiegu zawodów podawała TVP S.A., TVN oraz gazety ogólnopolskie. Jak widać, obok działalności dydaktycznej Ośrodek Sportu po raz kolejny był organizatorem imprezy, która promuje nasze miasto i Politechnikę Śląską. **Gratulujemy.**

KRONIKA ŻAŁOBNA

■ 4 lipca 2000 r. zmarła w wieku 57 lat **mgr Renata BOGUSZ**, pracownik Ośrodka Sportu, długoletni nauczyciel akademicki, wspaniały człowiek i wychowawca wielu pokoleń młodzieży, pracownik Politechniki Śląskiej od 1965 roku. Odznaczona Złotą Odznaką Związku Piłki Ręcznej w Polsce, Medalem Zasłużony Mistrz Sportu, Złotą Odznaką AZS-u, Złotym Krzyżem Zasługi.

Msza święta w intencji Zmarłej odbyła się 7 lipca w Kościele N.M.P. Matki Kościoła w Gliwicach. Została pochowana na Cmentarzu Lipowym w Gliwicach.

■ 6 lipca 2000 r. zmarł w wieku 71 lat **prof. zw. dr inż. Zbigniew PIĄTKIEWICZ**, wybitny naukowiec z dziedziny odlewnictwa, nauczyciel akademicki, wychowawca wielu pokoleń młodzieży i licznej kadry naukowej. Urodzony w Sokalu w rodzinie prawniczej, w dawnym województwie lwowskim, w 1940 deportowany do Kazachstanu, gdzie przeżył dramat systematycznego niszczenia Polaków i polskiej inteligencji. W 1950 roku ukończył liceum w Raciborzu. Studia wyższe odbył na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej. Pracę naukową i dydaktyczną podjął już w 1954 roku w Katedrze Odlewnictwa, gdzie rozpoczął badania nad zastosowaniem w przemyśle transportu pneumatycznego i jego odmian technologicznych. Był wybitnym teoretykiem, praktykiem i faktycznym twórcą NAUKOWEJ SZKOŁY TRANSPORTU PNEUMATYCZNEGO. Był laureatem Nagrody Państwowej I stopnia. Pełnił liczne funkcje naukowe w Komitetach PAN i w organizacjach naukowych, a także funkcje kierownicze w dydaktyce - jako prodziekan i kierownik ośrodków zamieszko-

wych. Za wybitną działalność naukową i dydaktyczną uzyskał najwyższe odznaczenia państwowe, stowarzyszeniowe i uczelniane.

Odszedł od nas Człowiek prawy i szlachetny, wielkiego serca i rozumu, wybitny naukowiec, powszechnie znany i szanowany w polskim odlewnictwie.

Msza święta w intencji Zmarłego została odprawiona 10 lipca w Kościele p.w. Świętej Rodziny w Gliwicach. Tego samego dnia został pochowany na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

■ 13 lipca 2000 r. zmarł w wieku 80 lat **doc. dr inż. Władysław Zbigniew BINKOWSKI**, emerytowany docent Instytutu Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn. W roku 1945 przybył ze Lwowa i jako młodszy asystent został zatrudniony na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Pracował kolejno w Katedrze Metaloznawstwa, Katedrze Dźwignic i Urządzeń Transportowych, Katedrze Konstrukcji Maszyn Roboczych, w Instytucie Mechaniki i Podstaw Konstrukcji Maszyn oraz w Katedrze Mechaniki Robotów i Maszyn. Pełnił przez wiele lat funkcję kierownika Zespołu Dźwignic i Urządzeń Transportowych. Był cenionym specjalistą z dziedziny dźwignic, urządzeń transportowych i maszyn budowlanych. Cieszył się dużym uznaniem społeczności akademickiej, zarówno studentów jak i kolegów. Był dyplomowanym rzeczoznawcą Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich oraz długoletnim konsultantem naukowym w Hutniczym Przedsiębiorstwie Remontowym w Katowicach. Był członkiem Komisji Normalizacyjnej COGM. Autor wielu publikacji naukowo-technicznych. Członek wielu Rad Naukowych. Członek Polskiego Towarzystwa Mechaniki Teoretycznej i Stosowanej. Był aktywnym Członkiem Związku Nauczycielstwa Polskiego. Za działalność naukową i dydaktyczną był wielokrotnie nagradzany przez Rektora Politechniki Śląskiej. Uhonorowany Złotym Krzyżem Zasługi, Odznaką Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej, Medalem 25-lecia Politechniki Śląskiej oraz Odznaką Zasłużonemu dla Rozwoju Województwa Katowickiego. W osobie Zmarłego Uczelnia straciła wybitnego specjalistę i cenionego nauczyciela akademickiego. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 17 lipca na Cmentarzu Lipowym w Gliwicach.

■ 24 sierpnia 2000 r. zmarł w wieku 81 lat **prof. dr inż. Władysław KARMIŃSKI**, emerytowany profesor Politechniki Śląskiej, wybitny naukowiec, wychowawca młodej kadry naukowej, specjalista w dziedzinie technologii

organicznej oraz technologii materiałów wybuchowych. Były prodziekan Wydziału Chemicznego ds. nauczania i wychowania, kierownik Zakładu Materiałów Wybuchowych (1976-1988), odznaczony między innymi Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem 10-lecia PL, Medalem 40-lecia PL, Medalem 25-lecia Politechniki Śląskiej, Medalem 40-lecia Politechniki Śląskiej, Odznaką Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej, Srebrną Odznaką Zasłużonemu w Rozwoju Województwa Katowickiego, Złotą Odznaką ZNP i Odznaką Honorową SiTChem. W Zmarłym społeczność akademicka utraciła człowieka cenionego, powszechnie szanowanego, o dużym autorytecie moralnym, przyjaciele młodzieży. Pogrzeb odbył się 26 sierpnia na Cmentarzu Centralnym w Gliwicach.

■ 27 sierpnia 2000 r. zmarł w wieku 61 lat **dr hab.inż. Władysław MIZIA**, profesor Politechniki Śląskiej, kierownik Katedry Maszyn i Urządzeń Elektrycznych Wydziału Elektrycznego. Był pracownikiem Uczelni od 1962 r., wieloletnim doświadczonym, cenionym nauczycielem akademickim i wychowawcą studentów. W latach 1981-84 oraz 1985-87 był dziekanem Wydziału Elektrycznego. Od 1994 r. był kierownikiem Katedry Maszyn i Urządzeń Elektrycznych Politechniki Śląskiej. Był autorem skryptów i podręczników akademickich. Posiada znaczący dorobek w działalności naukowo-badawczej. Był autorem licznych publikacji naukowych krajowych i zagranicznych oraz promotorem i recenzentem rozpraw doktorskich. Współpracował z wieloma ośrodkami naukowo-badawczymi krajowymi i zagranicznymi oraz szeregiem krajowych zakładów przemysłowych. Był członkiem Sekcji Maszyn i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki PAN oraz członkiem Stowarzyszenia Elektryków Polskich.

Za działalność dydaktyczną i badawczą odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Odznaką Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej i Złotą Odznaką Zasłużonemu dla Energetyki.

W Zmarłym utraciliśmy człowieka prawego, cenionego przez współpracowników i studentów. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 29 sierpnia w Jelesni k. Żywca.

■ 9 września 2000 r. zmarł w wieku 82 lat **prof. zw. dr inż. Leon ROWIŃSKI** wybitny naukowiec, nauczyciel akademicki, wychowawca wielu pokoleń młodzieży i licznej kadry naukowej, były prorektor Politechniki Śląskiej i prodziekan Wydziału Budownictwa

Przemysłowego, długoletni dyrektor Katedry Organizacji i Mechanizacji Budowy, Katedry Technologii i Organizacji Budownictwa, Instytutu Technologii i Organizacji Budownictwa. Odznaczony Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski, Złotym Krzyżem Zasługi, Orderem Sztandaru Pracy I Klasy, Medalem Komisji Edukacji Narodowej, Medalem 25-lecia KILiW PAN.

Był członkiem Sekcji Organizacji, Mechanizacji i Ekonomiki Budownictwa KILiW PAN, Komitetu Nauk Organizacji i Zarządzania

PAN, przewodniczącym Sekcji Organizacji, Mechanizacji i Ekonomiki Budownictwa KILiW PAN, Piotrowskiej Akademii Nauk i Sztuk Pięknych w St. Petersburgu.

Wyróżniony nagrodami Ministra Nauki i Oświaty, Ministra Nauki Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

W Zmarłym żegnamy cenionego specjalistę, człowieka oddanego nauce, wielce zasłużonego dla rozwoju budownictwa w naszym kraju, bliskiego Kolegę, który na zawsze pozostanie w naszej pamięci.

Dr hab. inż. Władysław MIZIA, prof. Pol. Śl. (1939 - 2000)

WSPOMNIENIE

W dniu 27 sierpnia 2000 r. niespodziewanie odszedł od nas, po krótkiej ale ciężkiej chorobie, profesor Politechniki Śląskiej dr hab. inż. Władysław Mizia, kierownik Katedry Maszyn i Urządzeń Elektrycznych Politechniki Śląskiej. Pozostawił w żalobie nie tylko Swoją Najbliższą Rodzinę (Żonę i 3 Córki), ale również nas - Jego współpracowników. Prof. Władysław Mizia urodził się 8 września 1939 r. w Jeleśni. Liceum Ogólnokształcące ukończył w 1957 r. w Żywcu. Od 1957 r. studiował na Wydziale Elektrycznym Politechniki Śląskiej, uzyskując w 1962 r. dyplom magistra inżyniera elektryka o specjalności "maszyny elektryczne". Z dniem 1 listopada 1962 r. podjął pracę zawodową w charakterze asystenta w Katedrze Maszyn Elektrycznych Politechniki Śląskiej. Ukończył kurs z zakresu pedagogiki i psychologii, organizowany dla młodszych pracowników naukowo-dydaktycznych Politechniki Śląskiej. Pracował nieprzer-

wanie w Politechnice Śląskiej w charakterze nauczyciela akademickiego, przechodząc wszystkie szczeble kariery dydaktycznej i naukowej. W 1969 r. odbył krótkoterminowy staż naukowy w Słowackiej Wyższej Szkole Technicznej w Bratysławie. Po przedłożeniu odpowiednich rozpraw i monografii Rada Wydziału Elektrycznego Politechniki Śląskiej nadała Mu kolejne stopnie naukowe, przy czym w 1969 r. uzyskał (z wyróżnieniem) stopień doktora nauk technicznych zaś w 1980 r. - stopień doktora habilitowanego w zakresie maszyn elektrycznych. W 1974 r. został powołany na stanowisko docenta kontraktowego, następnie z dniem 1 kwietnia 1981 r. - na stanowisko docenta etatowego, zaś z dniem 15 maja 1991 r. - na stanowisko profesora nadzwyczajnego w obecnej Katedrze Maszyn i Urządzeń Elektrycznych Politechniki Śląskiej. Od 1 października 1990 r. był ponadto zatrudniony na stanowisku profesora w Filii Politechniki Łódzkiej w Bielsku-Białej, pełniąc tam równocześnie funkcję kierownika Katedry Elektrotechniki.

Prof. Władysław Mizia był pracownikiem niezwykle zaangażowanym w działalność dydaktyczną, naukową i organizacyjną, w ramach Katedry (Instytutu), Wydziału i Uczelni. Prowadził wszystkie rodzaje zajęć dydaktycznych z zakresu teorii, projektowania i badania maszyn elektrycznych na studiach inżynierskich i magisterskich Wydziału Elektrycznego, Wydziału Górniczego (w ramach specjalności Elektryfikacja i Automatyzacja Kopalń) oraz w Punktach Konsultacyjnych w Bielsku-Białej i w Oświęcimiu. Prowadzone przez Niego wykłady i seminaria były bardzo rzeczowe, cieszyły się dobrą opinią studentów. Był autorem lub współautorem 4 podręczników akademickich oraz licznych skryptów (wydawanych wielokrotnie), stanowiących pomoc dydaktyczną dla studentów z zakresu teorii i badań laboratoryjnych maszyn elektrycznych. Aktywnie uczestniczył w pracach, obejmujących modernizację i rozbudowę zaplecza laboratoryjnego Katedry Maszyn i Urządzeń Elektrycznych.

Zainteresowania naukowo-badawcze prof. Władysława Mizi obejmowały projektowanie oraz badanie maszyn elektrycznych (głównie maszyn synchronicznych) i transformatorów, ze szczególnym uwzględnieniem metod optymalizacyjnych i wspomaganie komputerowego. W ramach tej tematyki współpracował z krajowymi i zagranicznymi ośrodkami naukowo-badawczymi. Był wykonawcą i kierownikiem zespołów badawczych wielu prac realizowanych dla różnych gałęzi gór-

nośląskiego przemysłu. Plonem Jego działalności naukowej są: promotorstwo 3 prac doktorskich, opracowanie recenzji rozprawy habilitacyjnej i 11 rozpraw doktorskich, publikacje (ok. 40) w czasopiśmie krajowych i zagranicznych a także liczne (ok. 90) prace naukowo-badawcze i ekspertyzy, których był autorem bądź współautorem.

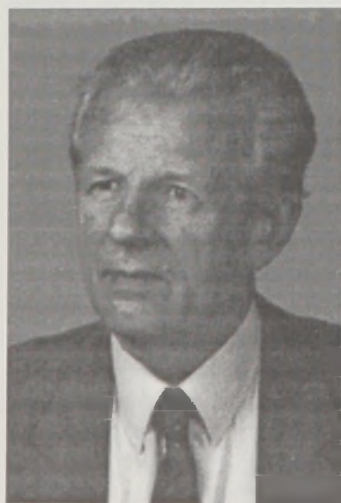
Na szczególne podkreślenie zasługuje zaangażowanie prof. Władysława Mizi w działalności organizacyjnej. Poza Uczelnią był w latach 1985-87 członkiem Centralnej Komisji Szkolnictwa Elektrycznego i Wydawnictw SEP, a od 1984 r. był członkiem Sekcji Maszyn Elektrycznych i Transformatorów Komitetu Elektrotechniki PAN. W ramach Uczelni był w latach 1984-87 przewodniczącym Senackiej Komisji ds. Dydaktyki i Wychowania, przewodniczącym Senackiej Komisji Bibliotecznej oraz członkiem Senackiego Zespołu opracowującego Program Rozwoju Uczelni do 2000 r. Na Wydziale Elektrycznym był od 1972 r. członkiem Rady Wydziału, w latach 1978-1979 był prodziekanem ds. nauczania i wychowania, zaś w latach 1980-1981 oraz 1985-1990 był dziekanem Wydziału Elektrycznego. Ponadto w latach 1984-1994 był zastępcą dyrektora ds. nauki w Instytucie Maszyn i Urządzeń Elektrycznych, zaś od 1994r. był kierownikiem Katedry Maszyn i Urządzeń Elektrycznych.

Działalność naukowa, dydaktyczna i organizacyjna prof. Władysława Mizi była ogólnie uznawana i doceniana, o czym świadczą liczne nagrody i odznaczenia. Był odznaczony m.in.: Złotym Krzyżem Zasługi (1982 r.), Medalem Komisji Edukacji Narodowej (1990 r.), Odznaką Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej (1988 r.), Srebrną Odznaką Honorową SEP (1988 r.) oraz Złotą Odznaką Zasłużonemu dla Energetyki (1988 r.). Był wyróżniony 4-krotnie Nagrodą Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (w latach: 1970, 1974, 1981, 1981) oraz ponad 20-krotnie Nagrodą Rektora Politechniki Śląskiej (w latach 1963-1981).

Prof. Władysław Mizia był człowiekiem uczciwym, prawego serca, o ugruntowanych dobrych zasadach etycznych, bardzo życzliwym dla kolegów, współpracowników i studentów, niezwykle pracowitym i silnie zaangażowanym w pracach Katedry Maszyn i Urządzeń Elektrycznych. Był cenionym fachowcem w dziedzinie maszyn elektrycznych. Jego odejście jest wielką i bolesną stratą dla społeczności studenckiej oraz dla krajowych jednostek naukowo-badawczych, projektowych i produkcyjnych, zajmujących się maszynami elektrycznymi. W szczególności jest to ogromna strata dla nas, Jego współpracowników, kolegów i przyjaciół, przeżywających razem z Nim, od blisko 40 lat, radości i problemy życia prywatnego i zawodowego. Z głębokim żalem pożegnaliśmy Go, jako nieodżałowanego przyjaciela i zacnego człowieka, towarzysząc Mu w dniu 29 sierpnia 2000 r. w Jego ostatniej ziemskiej drodze na wieczny odpoczynek na cmentarzu w Jeleśni.

Współpracownicy
Katedry Maszyn i Urządzeń Elektrycznych

Prof. zw. dr inż. Zbigniew PIĄTKIEWICZ (1929 - 2000) WSPOMNIENIE

Zbigniew Piątkiewicz, syn Jana i Julii, urodził się 17 lutego 1929 roku w Sokalu woj. lwowskie. W 1940 r. był deportowany do ZSRR (Kazachstan). W 1948 r. ukończył Gimnazjum w Głubczycach woj. opolskie, a w 1950 r. Liceum Ogólnokształcące w Raciborzu. Studia wyższe na Wydziale Mechanicznym Politechniki Śląskiej ukończył w 1954 r., specjalizując się w zakresie odlewnictwa staliwa. Dyplom inżyniera mechanika uzyskał w 1954 r. po obronie pracy pt. "Odlewanie do form metalowych". Podczas studiów magisterskich zajmował się badaniami transportu pneumatycznego materiałów sypkich. Pierwszym podsumowaniem uzyskanych wyników jest praca dyplomowa magisterska pt. "Transport pneumatyczny", którą obronił w 1957 r., uzyskując dyplom inżyniera magistra mechaniki w zakresie "Urządzeń technologii odlewnictwa". Podczas studiów magisterskich od 01.03.1954 r. rozpoczął pracę w charakterze asystenta w Katedrze Odlewnictwa, przemianowanej kolejno na Instytut Odlewnictwa a dziś ponownie na Katedrę Odlewnictwa Politechniki Śląskiej. W jednostkach tych przeszedł kolejno staż starszego asystenta (1958-64), adiunkta (1964-70), docenta (1970-77). Rozprawę doktorską pt. "Badania niskociśnieniowych układów transportowych" wykonał na Politechnice Śląskiej pod kierunkiem prof. dr. inż. Janusza Dietrycha, uzyskując w 1964 r. stopień naukowy doktora nauk technicznych. W 1977 r.

zostaje mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w 1996 r. zwyczajnym na Wydziale Mechanicznym Technologicznym Politechniki Śląskiej.

Pełnione funkcje: kierownik studiów podyplomowych Politechniki Śląskiej w latach 1978-81 r., prodziekan ds. studiów dla pracujących Wydziału Mechanicznego Technologicznego w latach 1981-82, członek od 1984 r. i zastępca przewodniczącego Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich Politechniki Śląskiej w latach 1984-90, członek sekcji "Teorii procesów odlewniczych zespołu konstrukcji maszyn i urządzeń odlewniczych" oraz "Automatyzacji i mechanizacji procesów odlewniczych" Komitetu Hutnictwa PAN, sekcji "Podstaw Technologii" Komitetu Budowy Maszyn Wydziału IV PAN, Stowarzyszenia Technicznego Odlewników Polskich - NOT. Za działalność naukowo-techniczną uzyskał szereg nagród, między innymi Nagrodę Państwową zespołową stopnia pierwszego w dziedzinie techniki, 11 nagród Ministra, 22 nagrody Rektora, Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia.

Działalność naukowo-badawczą rozpoczął po uzyskaniu tytułu inżyniera mechaniki w zakresie "Odlewnictwa staliwa". Badania procesu zalewania staliwa do form metalowych prowadził w Hucie Małapanew. Opracował i wykonał stanowiska doświadczalne transportu pneumatycznego w Katedrze Odlewnictwa, na których przeprowadził badania różnorodnych materiałów sypkich. Wyniki badań oraz własne rozwiązania konstrukcyjne zespołów urządzeń transportu pneumatycznego i ich sterowania przyczyniły się do zainstalowania i uruchomienia przenośników pneumatycznych w przemyśle. Po uzyskaniu stopnia doktora nauk technicznych w 1964 roku, prowadził badania transportu pneumatycznego wysokociśnieniowego oraz jego zastosowań w procesach technologicznych. Badania te przeprowadził na układach modelowych laboratoryjnych oraz na stanowiskach doświadczalnych wykonanych w skali technicznej, a w wielu przypadkach w skali przemysłowej. Poprawność i ekonomiczność działania opracowanych rozwiązań została potwierdzona w warunkach przemysłowej eksploatacji w odlewniach krajowych i za granicą (Niemcy, Węgry, Czechy, Bułgaria).

Odrębną tematyką prac były badania procesów regeneracji pneumatycznej zużytych mas formierskich. Uzyskane wyniki badań stanowiskowych, opracowane rozwiązania konstrukcyjne zastosowane w Hucie Zygmunt stanowiły podstawę następnych wdrożeń przemysłowych.

Prace badawcze z zakresu zastosowań transportu pneumatycznego w procesach technologicznych obejmowały również: mieszanie pneumatyczne materiałów sypkich, transport rynnami fluidyzacyjnymi, technologie uszlachetniania używanych i świeżych piasków formierskich, regenerację pneumatyczną mas ilowych, cementowych i furanowych, technologię otrzymywania nowego pyłu węglowego w postaci kogranu i koformu, transport pneumatyczny mas formierskich wilgotnych, technologię odzysku śrutu z procesu oczyszczania odlewów, proces utwardzania mas rdzeniowych na zimno. Większość tych prac jest opatentowanych i zastosowanych w przemyśle. Również odrębną grupą prac są wyniki badań procesu ciekłych mas samoutwardzalnych, a ściślej dodatków powierzchniowoczynnych, wybijalności form, nowych rozwiązań konstrukcyjnych zespołów urządzeń i układów technologicznych. Za całokształt prac badawczych i wdrożeniowych procesu ciekłych mas samoutwardzalnych został nagrodzony w 1972 roku zespołową Nagrodą Państwową I stopnia w dziedzinie techniki.

Odrębnym zagadnieniem jest opracowanie technologii i urządzeń do procesu wdmuchiwania materiałów sproszkowanych bezpośrednio do ciekłego metalu w piecach metalurgicznych i kadziach. Opracowane rozwiązania są stosowane w przemyśle dla identyfikacji procesów odsiarczania, odfosforowania, nawęglania, odtleniania oraz wprowadzania dodatków modyfikujących i stopowych. Torkretowanie pneumatyczne, jeden z ważnych tematów bezpieczeństwa i higieny pracy dla pieców metalurgicznych i wyrobisk górniczych, wdrożono do przemysłu w latach 1980-88. Podstawą opracowania technologii i urządzeń do torkretowania stanowiły wyniki badań przeprowadzone na urządzeniach modelowych jak również wykonanych w skali technicznej.

Działalność dydaktyczna prowadzona w ramach kierunków "Mechanika i budowa maszyn" oraz "Automatyka i robotyka" obejmuje prowadzenie wykładów z następujących przedmiotów: "Maszyny i mechanizacja procesów odlewniczych", "Automatyzacja i mechanizacja odlewniczych procesów technologicznych", "Zasady konstruowania nowoczesnych urządzeń", "Projektowanie procesów odlewniczych", "Systemy transportu w odlewni", "Projektowanie urządzeń transportu pneumatycznego", "Maszyny i mechanizacja procesów odlewniczych", "Projektowanie odlewni", "Podstawy konstrukcji maszyn odlewniczych".

Był inicjatorem i organizatorem stacji badania maszyn i urządzeń odlewniczych, ze szczególnym uwzględnieniem układów transportu pneumatycznego i ich automatyzacji.

Działalność publikacyjna obejmuje: 146 artykułów, 3 monografie, 4 skrypty uczelniane, 38 patentów. Zagadnienia związane z działalnością dydaktyczną są ujęte przede wszystkim w następujących monografiach i skryptach:

1. Piątkiewicz Zb.: "Transport pneumatyczny". Poradnik inżyniera "Odlewnictwo", tom II, rozdz. XX, Warszawa 1986.

2. Piątkiewicz Zb.: "Maszyny i urządzenia odlewnicze". Skrypt Politechniki Śląskiej, nr 1756, ss.77, Gliwice 1973.
3. Praca zbiorowa "Ćwiczenia laboratoryjne z technologii formowania, topienia i odlewania metali", Skrypt Politechniki Śląskiej, nr 1819, Gliwice 1993.
4. Piątkiewicz Zb.: "Maszyny i urządzenia stosowane w odlewnictwie". Skrypt Politechniki Śląskiej nr 1867, s.244, Gliwice 1994.
5. Piątkiewicz Zb. "Transport pneumatyczny". Monografia. Wydawnictwo Pol. Śl. Gliwice 1999.

Treść książki "Transport pneumatyczny", oparta na bogatym materiale badawczym, jest monograficznym opracowaniem zawierającym teorie i podstawy projektowania transportu pneumatycznego, metody badań wskaźników doświadczalnych oraz zasady działania i sterowania linii transportu pneumatycznego. Poszczególne rozdziały zamykają przykłady projektowania transportu pneumatycznego i jego zastosowań do prowadzenia procesów technologicznych w różnych dziedzinach przemysłu. Książka przeznaczona jest dla inżynierów zajmujących się projektowaniem, badaniem i eksploatacją układów transportu pneumatycznego oraz dla studentów wyższych i średnich uczelni technicznych. Recenzje merytoryczne i wydawnicze książki opracowali: prof. zw. dr hab. inż. Zdzisław Samsonowicz i prof. zw. dr hab.inż. Władysław Gajewski.

Opracował na podstawie rozmowy z Profesorem
i wieloletniej współpracy
Józef Gawroński

PROFESOR LEON ROWIŃSKI (1918 - 2000)

WSPOMNIENIE

W sobotę 9 września bieżącego roku odszedł od nas na zawsze Profesor Leon Rowiński, zasłużony naukowiec i pedagog, zamiłowany inżynier, wielki przyjaciel młodzieży akademickiej. Przez niemal pół wieku związany był z Wydziałem Budownictwa Politechniki Śląskiej i Katedrą Procesów Budowlanych, stanowiąc jej żywą historię. To On przyczynił się w znacznej mierze do powstania i rozwoju, a także znaczących osiągnięć Katedry, będąc przez 17 lat jej kierownikiem, a następnie po przekształceniu Katedry w Instytut Technologii i Organizacji Budownictwa jego dyrektorem przez kolejnych 17 lat. Po osiągnięciu wieku emerytalnego pracował nadal jako profesor w Politechnice Śląskiej, kontynuując z dużym zaangażowaniem do ostatnich swoich dni działalność naukowo-dydaktyczną.

Był uosobieniem energii i tytanem pracy oddanym bez reszty swemu powołaniu. Nie do przecenienia jest Jego dorobek, zwłaszcza w dziedzinie piśmiennictwa, obejmującego szereg podręczników akademickich i artykułów w czasopismach technicznych, stanowiących nadal istotne pozycje w problematyce technologiczno-organizacyjnej budownictwa. Miał istotne osiągnięcia w zakresie wdrażania postępu technicznego w praktyce inżynierskiej i popularyzacji wiedzy. Od lat pięćdziesiątych Profesor uczestniczył prawie we wszystkich ważnych działaniach związanych z budownictwem na niwie krajowej. Nie sposób w tym krótkim wspomnieniu wymienić choćby ich część. Imponującą kartę Jego dorobku stanowi działalność dydaktyczna, której poświęcił się ze szczególnym zaangażowaniem, zachowując przy tym wielką życzliwość dla studentów. Również dla większości z nas, pracowników Katedry Profesor był nauczycielem i promotorem prac dyplomowych i doktorskich, a potem "szefem" wymagającym lecz jednocześnie wyrozumiałym, któremu wiele zawdzięczamy.

I takim pozostanie w naszej serdecznej pamięci,

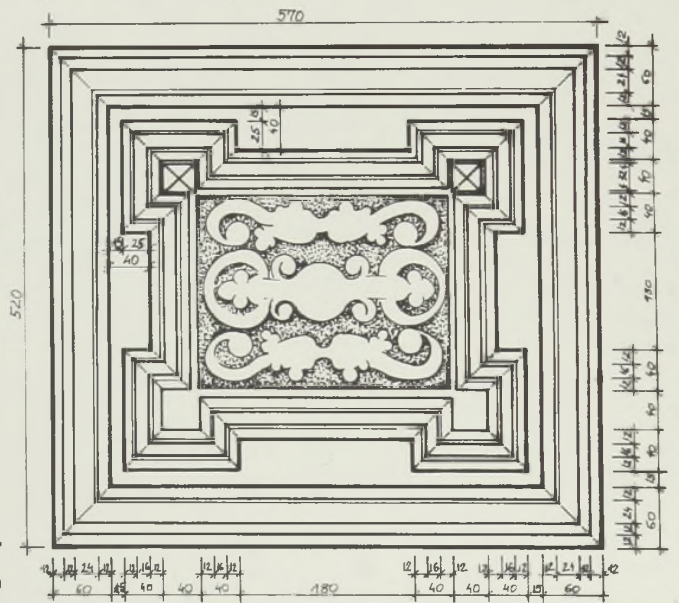
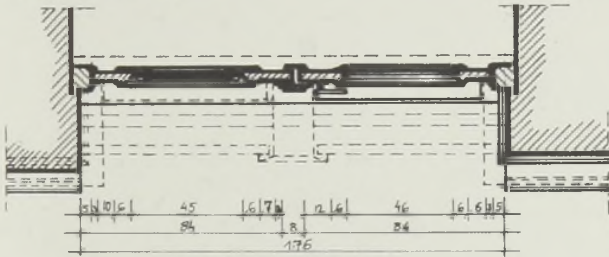
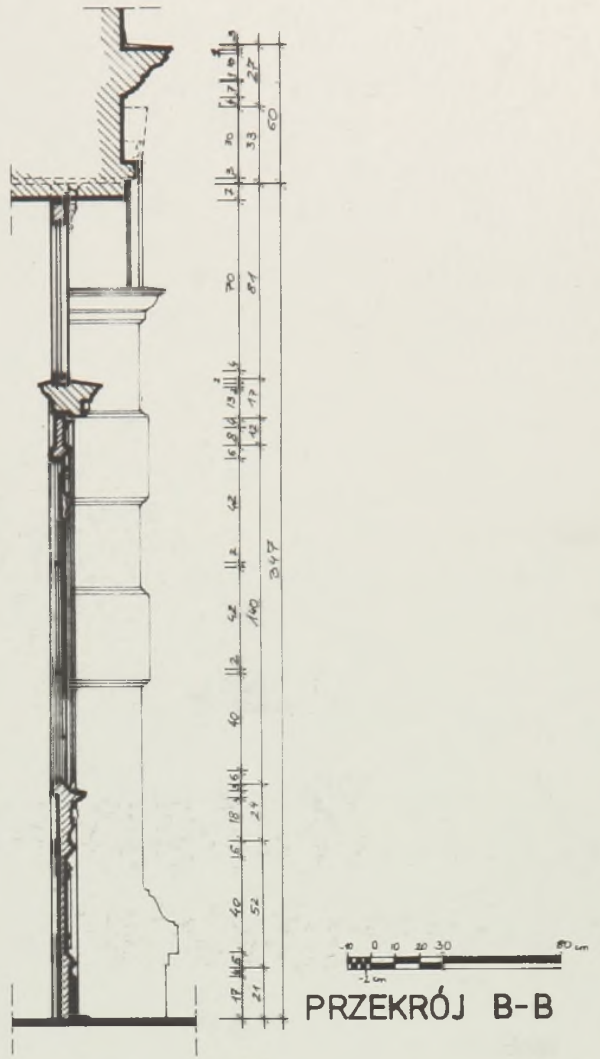
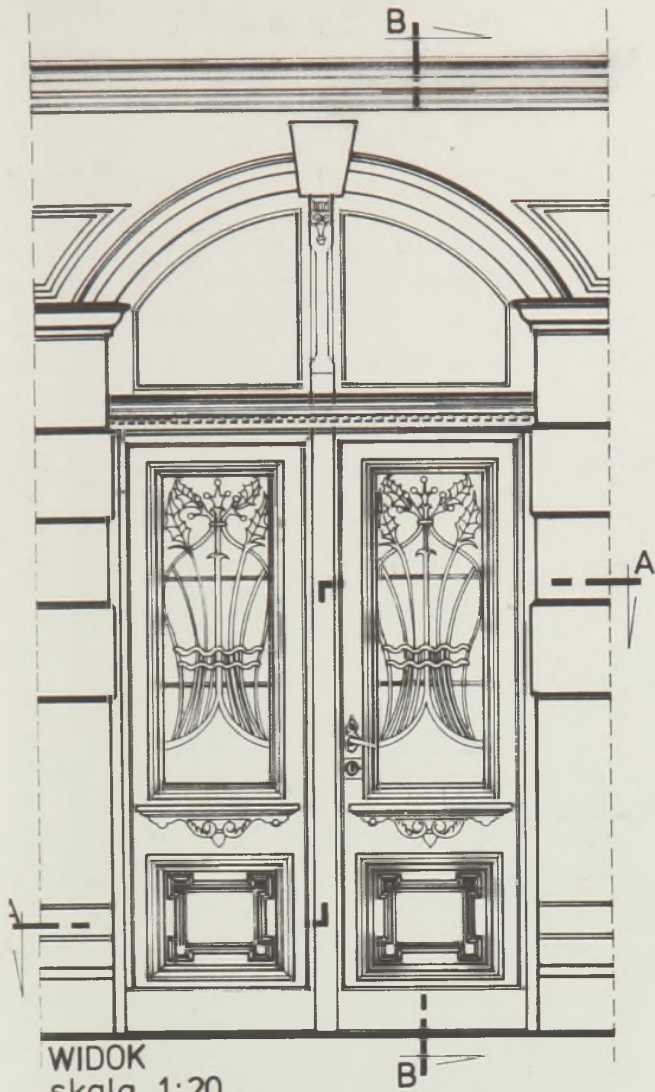
Pracownicy Katedry Procesów Budowlanych
Wydziału Budownictwa Politechniki Śląskiej

Opracowanie redakcyjne: dr inż. Marian Mikrut, Instytut Elektroenergetyki i Sterowania Układów Pol. Śl., Gliwice, ul. B. Krzywoustego 2, p. 623, tel. 237-26-22

Zdjęcia na okładce: dr inż. arch. Klaudiusz Fross, inż. Wiesław Kalinowski

Edycja sieciowa: URL:<http://www.polsl.gliwice.pl/alma.mater/biuletyn/index.html>

Łamanie komputerowe i druk:
Zakład Graficzny Politechniki Śląskiej, Gliwice ul. Kujawska 1, tel. 237-21-97
zam. 312/2000 350 egz.

PRACA STUDENCKA

BRAMA WEJŚCIOWA - GLIWICE, UL. CHOPINA 11
WYK. A. ADRYAŃSKA

